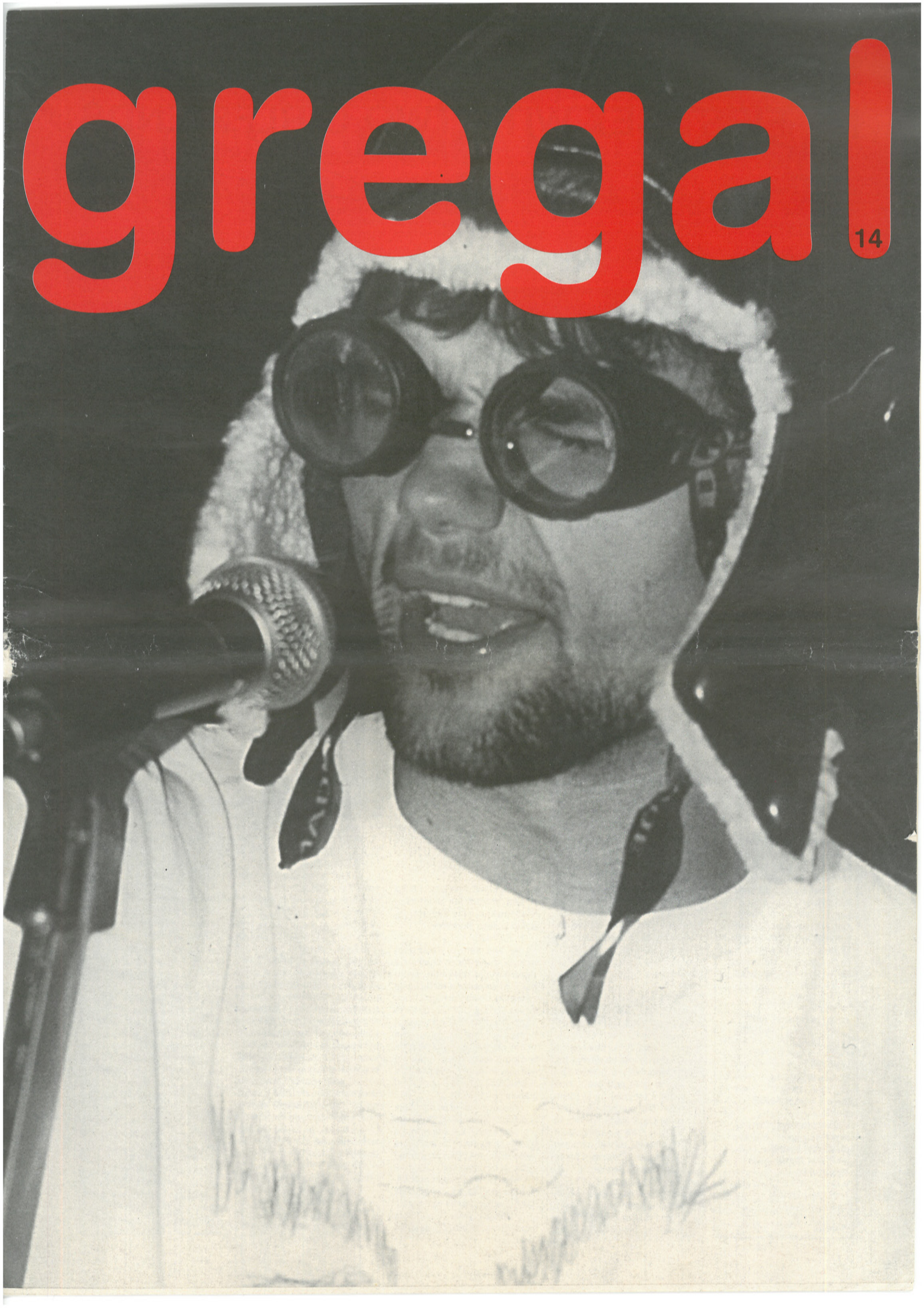

greggall

14

"Shady says:"

MY FIRST SEX WITH TWO GIRLFRIENDS

Počelo je nevino, gotovo slučajno...jedna cura se sudarila sa mnom, a ostalo je došlo samo po sebi...

E, sad kad imam vašu pozornost, ovo prave teme ovog članka:

"Studenti UOPĆE NE SUDJELUJU u AKADEMSKOJ ZAJEDNICI VELEUČILIŠTA"

DRAGI STUDENTE, (MINIMALNO) TRISTOČETREDESET TISUĆA KUNA ČEKA NA TEBE, A TI (DO)PUŠTAŠ SEBI DA SI NEZAJINTERESIRAN ZA TVOJU LOVU.

Bitna stvar u svemu tome je i što se tebe, studenta drži nezajinteresiranim za djelatnosti Studentske Organizacije. Nitko ti ne podnosi račune, uopće nema prave povratne sprege sa nama (tobom) studentima, a i KOME bi ONI podnosili račune kad se mi studenti ponašamo kao nezajinteresirane ovce, zajinteresirani samo za naše velike problemčice oko ispitića (netko niti za to), i kako se dobro provesti. Super.

Razumijem, dugo sam i ja bio zajinteresiran samo kako što brže proći Fax (i dobro se zabaviti usput), a nisam znao da godišnje DOBIVAM(o) 240 000 Kuna od Ministarstva znanosti i tehnologije, (i još 100 000 od Veleučilišta)

ZA NAS, za Studentsku Organizaciju i predstavnike.

Naše predstavnike, koji trebaju Zastupati NAS (TEBE), Gdje i u što će se uložiti ta TVOJA lova. Čovječe, pazi, razmisli malo: Ministarstvo plaća TEBI da RAZMISLIŠ u što ćeš uložiti tu lovu. TVOJU lovu. Ne nečiju drugu. Ako dozvoliš sebi ne razmišljati kako

k'o debil učio težak ispit, a mogao sam dati pola lakog i proći godinu. Jer se promijenio uvjet. U zadnji čas, tako da ne mogu reagirati i baciti se na pola ispitića.

Kad sam već ostavio sve u zadnji čas i DOZVOLIO da me tako nasamare. 'Ko mi je kriv što ja, debil, nisam znao pitati svog predstavnika pravo pitanje. Što ga

dati prijedlog ostvario na obostanu korist.

NEĆU da je moj jedini kontakt s faxom preko REFERADE. (Predavanja ne računam jer tu uglavnom govori samo jedan, i to o predmetu koji predaje, što je u redu za Predavanje).

Poštovani čitatelju, pitam ja tebe KAKO će s ovog Veleučilišta

Hrvatskoj sa perspektivom za zaposlenje koju imamo, jasno ti je da bi ti to moglo BITI ili NE BITI za budući posao.

3.Športski susreti: Nije sve u učenju - možemo i želimo se i drukčije angažirati u okvirima Veleučilišta. Športski susreti omogućavaju upravo to - druženje među studentima Veleučilišta pa i šire (međuuniverzitetska natjecanja - zašto ne?). Akademski duh uključuje i prijateljsko nadmetanje, a tu se športske manifestacije dobro uklapaju. Košarka, nogomet, vaterpolo, šah...možemo organizirati što god hoćemo, samo se treba sjetiti, trebamo se složiti među sobom da smo za to i to reći svom predstavniku u Studentskoj Organizaciji. Čovjeku u kojeg imaš povjerenja da će, ako mu kažete da TO hoćete, TO i ostvariti ako može.

4.Zabava: Također, da ne bi sve bilo u "odrađivanju" gradiva, može se organizirati još jedan vid druženja - Studentske Zabave. Tu se studenti sa raznih smjerova imaju priliku međusobno, u opuštenoj atmosferi, upoznati, a kolege sa smjera vidjeti kakav je tko van "službenog" dijela programa, a to ih opet čvršće povezuje na studiju.

Gdje vlada suradnja i komunikacija, tu je i progres. Vidite, SVE je MOGUĆE.

Ili nije.

Možda svima više odgovara da smo svaki za sebe, zaokupljeni svakom svojim brigama u ovom surovom vremenu, apatično ravnodušni na stanje o kojem ne želimo znati, jer smo duboko u sebi prestali vjerovati u PROMJENU, mogućnost da AKTIVNO sudjelujemo, pomažući Drugog napredujemo ZAJEDNO.

ORGANIZIRATI tu Lovu u NEŠTO, to će učiniti Netko Drugi.

Sad ćeš pitati, a Što NEŠTO? Po predavanjima sam po cijeli dan, dođem doma cijeli sje... , još izadem vani i to je to, nije me volja ni doć sutra na fax, a kamoli razmišljati o tome...

E, pa vidiš, u tome i jest stvar, 'ko će ti i zašto podnositi račune kad si totalno nezajinteresiran. Jesmo li svjesni da imamo moć utjecati i mijenjati događanja oko nas, samo ako Razmislimo Što Želimo Ostvariti Preko Studentske Organizacije.

Hoćemo li pustiti da se 340 000 nama dodijeljenih kuna troši na Neke Stvari koje nam netko samo ponudi, uzmi ili ostavi, a mi samo ŠUTIMO, a da ne govorim KOLIKO SE OD DODIJELJENE "LOVE" TROŠI NA STVARI ZA KOJE NAS NITKO NIŠTA NE PITA, a mi isto .... Šutimo. Nezainteresirano. Tupo. Bezglavo. A Tvoja lova ide na Nečija putovanja i Nečije dnevnicke. Dobro. Neka ide, ali Hoću Znati Zašto je račun Studentske Organizacije PRAZAN.

Što je odrađeno od obećanja Tvoje predstavnika na početku njegovog staža? Uvjeti studiranja, uvjeti smještaja su KAKVI? Je li mi to ODGOVARA? Ili ću početi misliti o uvjetima studiranja tek krajem akademske godine kad mi počne gorit pod guz..., hm, nogama. I ne znati da je (osim mene) i Moj predstavnik u Studentskoj Organizaciji kriv što se U ZADNJI ČAS promijenjenio uvjet studiranja, pa iako sam dao vrlo težak ispit (Čvrstoću), on se računa Potpuno Jednako (!) kao i bezveznih POLA (pazi, POLA !!) ispita iz Engleskog kojeg nisam dao i sad padam godinu, gubim sva prava redovnog studenta Veleučilišta. 'Ko mi je kriv što sam

nisam pitao kad će biti sjednica i ŠTO će na toj sjednici reći u moje ime.

Ovo se ipak nije dogodilo meni, nego mom prijatelju, ali to je to. Činjenice stoje kao takve - čovjek je izgubio prava studenta zbog nefunkcioniranja komunikacije na razini student - Studentski Zbor. I sad je sam sebi kriv, je li?

Na ovom faksu nitko ne okuplja studente da ih pita ŠTO ŽELE PROMIJENITI, PREDLOŽITI, PITATI PROFESORE. Nema REDOVITIH sastanaka gdje bi se ljudi izjašnjavali o promjenama onog što ih smeta, gdje bi iznijeli SVOJE projekte, prijedloge. Studenti UOPĆE NE SUDJELUJU u AKADEMSKOJ ZAJEDNICI VELEUČILIŠTA.

Nitko te ništa ne pita, a kako se kao bruceš tek uklapaš u Akademski sustav školovanja, tebi to izgleda Normalno.

E, PA NIJE.

Jer ako sam u vladajućoj stranci, to ne mora značiti da nemam svoje mišljenje, svoju glavu, moje osobno razlikovanje ispravnog i neispravnog. Hoću reći da OVDJE UOPĆE NE IGRA PRIPADNOST nekoj političkoj stranci. Studentska Organizacija MORA biti politički neutralna da bi mogla ujedinjavati studente pod sasvim drugim mjerilom - ZAJEDNIČKOJ dobrobiti i boljitku u granicama ostvarivog.

Predstavnik bi se pri donošenju odluka trebao pitati Što je dobro, ispravno? Za mene, moje kolege studente, i za profesore Veleučilišta; je li ostvarivo i na koji način. Ja bih birao TAKVOG predstavnika, jer bi onda bio apsolutno siguran, kad, mu mi studenti nešto predložimo, da će u suradnji s djelatnicima Veleučilišta napraviti sve MOGUĆE da bi se

izaći čovjek koji MISLI SVOJOM GLAVOM, kad ga NITKO na to ne potiče. Nauka je ono što svak od nas MORA odraditi kad je već odlučio da će upisati faks i završiti ga.

Ali razmišljanje SVOJOM GLAVOM uključuje i to da razmisliš o tome što i kako bolje. Imaš novca, možeš na primjer: (ma nije sve ni u novcu - vidi dalje)

1. Tražiti organiziranje stručnog putovanja u firmu koja se bavi poslom kojim ćeš se TI sutra baviti - možeš pokupiti puno caka iz struke, a tek tada vidiš što je ono pravo pa možeš početi stvarno razmišljati što treba TEBI za POSAO, i TEK TADA TI "TE" FORMULE I DIJAGRAMI POČINJU DOBIVATI SMISAO.

2. KAD si već dobio ideju što ćeš i kako ćeš sam sa sobom, možda te to potakne da istražuješ u svojoj struci (možda i šire), i započneš sa svojim kolegama studentima I_PROFESORIMA istraživati i razvijati neke nove zamisli do kojih si došao Misleći Svojom Glavom. Možda si dobio ideju kako nešto pojednostaviti, poboljšati, pojeftiniti (normalne tvrtke bi ti vrlo rado platile za zamisli koje bi im povećale konkurentnost - a u svakom slučaju bi htjele imati Takvu Osobu u svojem timu - Čovjeka koji Misli, koji je kreativan). To ja zovem akademskim duhom (kad znaš upotrebljavati to što učiš). U suradnji s Veleučilištem možeš (možemo) ostvariti suradnju s poduzećima, pa bi putem projekata rješavali KONKRETNE zadatke u poduzeću - naučiš puno a poduzeće ti osigurava podršku - dobro tebi a dobro i poduzeću.

Putem projekata dobivaš puni uvid, kompletnu sliku onoga što predstavlja tvoj posao, a kad budeš tražio posao u ovoj našoj

Studentska Informativna Agencija (SIA)

Ideja o osnivanju studentske informativne agencije rodila se u svibnju '99.godine u Dubrovniku, na konferenciji Information and Journalism Technology. U kratkom vremenu, ideju su prihvatili organizatori konferencije Studentski Glas, Marijana Grbeša i Domagoj Bebić, a Veleučilište je pristalo pružiti potrebnu tehničku potporu za realizaciju projekta Studentske Informativne Agencije (SIA-e, <http://sia.vdu.hr/>). U rujnu '99.godine krenulo se sa konkretnim radom, te se tako po prvi put u Europi ostvario jedan takav projekt.

Studentska Informativna Agencija temelji se na ideji slobodne razmjene informacija putem Interneta, kojoj vrijeme i prostor neće biti kočnica. Prednosti ovakvog pristupa su mnogobrojne. On omogućuje dostupnost informacija s bilo kojeg mjesta u svijetu, njihovo jednostavno i brzo objavljivanje, kao i besplatno članstvo za studente i studentske organizacije.

SIA-u su pokrenuli studenti Veleučilišta, kako bi na najbolji način povezali sve hrvatske studente i pomogli u razvoju slobodne misli i tolerancije.

(J.a.)

IMPRESSUM

Studentski list Gregal
Ćira Carića 4
20 000 Dubrovnik
tel: +385(0)20/445-796
fax: +385(0)20/435-590
e-mail: mbraut@alf.vdu.hr
<http://XXX>. nije još hacknuto.
glavni hacker:
Julijana Antić
hacker za sve:
Damir Gabeljić
hackerski konzilij:
Mato Brautović, bankovni sustavi
Safet Đuderija, kadrovski sustavi
Lukša Čičovački, populacijski sustavi
Ivan Pamić, arhivski sustavi hardware:
Tanja Njavro, miss hacker
Miho Borković, body hacker
Vedran Levi, traper hacker & co
Dubravko Radić, hacker filozof
Srđan Jurković, strip hacker
Srđan Žitković, nije hacker
foto hacker:
svak po malo.
naklada:
koliko hacknemo, (499).
tist hackira na Veleučilištu u Dubrovniku
tisak:
Alfa - 2
godina IV, broj 14.
prosinac, 1999.
Za članke odgovaraju potpisani.
Prihvaćamo sve rukopise.
Hackerski konzilij zadržava pravo neslaganja s člancima.
Hackerski konzilij zadržava pravo skraćivanja članaka.

O svim gorućim pitanjima razgovarali smo sa Srećkom Kljункom, HSS-ovim zastupnikom u Županijskom domu Sabora:

U SURADNJI SA INTERPOLOM I SLIČNIM SLUŽBAMA NAĆI ĆEMO SAV NOVAC KOJI JE IZNESEN IZ DRŽAVE

Razgovara: Mato Brautović
Srećko Kljunak rođen je u Dubrovniku 1957. godine. Osnovnu, srednju pomorsku, te višu pomorsku školu završio je u Dubrovniku. Oženjen je i otac dvoje djece, a prema vlastitim riječima, dobar je imovinskog stanja. Dvadeset godina profesionalno

odlučili za HSS?

U životu, općenito, uvijek su mi bili najbitniji ljudi. Tako sam se i u HSS uključio isključivo zbog ljudi koji su kod nas vodili tu stranku. Naravno, uključio sam se i zbog povijesti HSS-a. Tek kasnije sam upoznao program stranke i sve ostale članove u Hrvatskoj,

se bavio glazbom, između ostalog i kao član Dubrovačkih trubadura. Osim glazbom, Kljunak se bavio i trgovačkim i ugostiteljskim radom, te je tako i prvi čovjek koji je uložio novac u prvi dubrovački caffè bar, Roxy. Početkom Domovinskog rata, dobrovoljno se uključio u specijalne postrojbe policije, potom je u Hrvatskoj vojsci bio djelatni časnik, a danas je jedan od najmlađih zastupnika Županijskog doma Hrvatskog državnog sabora, predsjednik GO HSS-a, Tajnik županijske organizacije HSS-a, član Predsjedništva HSS-a Hrvatske, te član županijskog poglavarstva zadužen za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji.

Zašto ste prekinuli karijeru u Hrvatskoj vojsci?

U HV-u obavljao sam niz časničkih djelatnosti, međutim, čim sam se aktivno počeo baviti politikom i izašao na izbornoj listi HSS-a, počeli su neizdrživi pritisci, te sam, unatoč jakoj želji za vojnom karijerom, bio prisiljen raskinuti djelatni ugovor s Ministarstvom.

Kakvo je, po vama, trenutno stanje u HV-u?

Stanje i kadrovska politika koja se danas vodi, ne samo u vojsci nego i u policiji, je jako loša. U vojsku se zapošljavaju ljudi po VIP-u (veze i poznanstva).

Je li HDZ isprostituirao Domovinski rat?

HDZ je braniteljima nanio veliku nepravdu jer su činove, odličja, invaliditete i invalidske mirovine mogli dobiti samo branitelji koji su bili bliski kojekakvim klanovima i HDZ-u. Nakon Domovinskog rata nije se pružila prilika braniteljima da kroz doškolovanje ostanu aktivni u HV-u.

Zašto ste se od svih političkih opcija u Hrvatskoj

do samog Predsjedništva. Nema ja ni ništa protiv ostalih stranaka, kao što su SDP, HSL, LS, međutim, ne vidim se u njima.

Recite nam nešto o programu vaše stranke.

Programi svih stranaka su manje-više slični, te je i ostalim strankama, kao i HSS-u, u cilju riješiti sve gospodarske i društvene probleme, pa tako i agrarne. Nekih većih razlika među programima stranaka nema.

Kako vidite stanje mladih u Hrvatskoj?

Ne bih to nazvao nekakvim stanjem mladih, nego pitanjem kako se mladi osjećaju. Mladima se danas ništa ne može ponuditi jer, i nakon toliko godina, u Hrvatskoj ne postoji gospodarska strategija, a ona ne postoji zato što se vladajuća stranka nije potrudila da je napravi. Svaki dan u Hrvatskoj petsto ljudi dobija otkaze. Jako veliki broj mladih ljudi se školuje, a kasnije ne postoje mjesta na kojima bi se mogli zaposliti. Krajnje je vrijeme da se takva politika prekine, ali danas je teško naći načine za to. Politikom će se biti lako baviti za četiri godine, međutim, danas, u prijelaznom razdoblju, jako je teško i mladi će morati sami riješiti svoje probleme. Zbog toga se mladi na razne načine moraju uključiti u politiku.

Možete li usporediti mlade danas i mlade u vrijeme komunističke vlasti?

Žalosno je da ja kao hrvatski branitelj moram reći da je danas situacija puno gora nego prije.

Kakav je odnos HDZ-a prema oporbi, odnosno prema vašoj stranci?

Odnos HDZ-a je već svima poznat. Velika je borba za vlast i ovo što HDZ radi to je nemoguće s bilo čim usporediti. Dogodilo

nam se da smo opljačkani i materijalno i psihički, osramoćeni i demoralizirani i sve ono najgore. Kad je Tito umro, nije imao što za sobom ostaviti. Kad **Tuđman** umre, ja to ne bih želio, ali čovjek je bolestan i mora umrijeti kao i svaki drugi smrtnik, ostavit će i svojoj djeci i unučadi puno toga. On je Otac domovine i najzaslužniji je što imamo Hrvatsku, ali ono što je radio neće biti dobro zapamćeno u povijesti. HDZ nam radi svašta preko raznoraznih pritisaka, od prisluškivanja preko policije do pritisaka preko djece. To rade kako bi sačuvali vlast, a vlast hoće kako narod ne bi saznao koliko toga su pokrili. Većina HDZ-ovskih dužnosnika je pljačkala ovu državu. Činili su sve kako bi ostvarili poslovicu zavadi pa vladaj. Danas drže nedemokratskom metodom što ne želimo s njima koalirati, a kako ćemo kad su lupeži?

Ne treba biti posebno pametan da bi se zaključilo kako je ogroman novac pokraden.

Možete li komentirati rad HDZ-a naše županije sa Zvonimirov Franićem na čelu?

O Zvonimiru Franiću su sve priče ispričane. Meni osobno odgovara da je gospodin Franić aktivan na političkoj sceni, jer što on više radi mi manje radimo. Franićna taj način sam sebi skuplja negativne poene. Mada mi odgovara kao politički protivnik, na sjednici Županijskog poglavarstva zatražio sam Franićeveu ostavku jer su mi neki ljudi iz njegovog bivšeg ureda dostavili dokumentaciju o mogućim kriminalnim radnjama koje je sam radio ili kontrolirao. Kompletirano je šest do sedam predmeta i upućeno na Visoki službenički sud u Splitu i gospodin je pod stegovnim postupkom. Unatoč svemu tome, Franić je još uvijek zaposlenik Županije i prima 80 posto plaće. Da stvar bude gora ministar **Širac** i **Biškupić** znaju za sve to, a ipak

ga postavljaju za ravnatelja Zaveda za obnovu Dubrovnika. To znači da postoji mogućnost da Franić sada prima dvije plaće, a ova dva ministra svjesno krše Zakon RH. To što HDZ govori da će se riješiti korumpiranih članova, nije istina, oni nemaju snage za to. Što se tiče gospodina Franića, bilo bi mi drago da bude visoko na izbornim listama HDZ-a, jer će u tom slučaju narod zasigurno prepoznati za koga (ne)treba glasati.

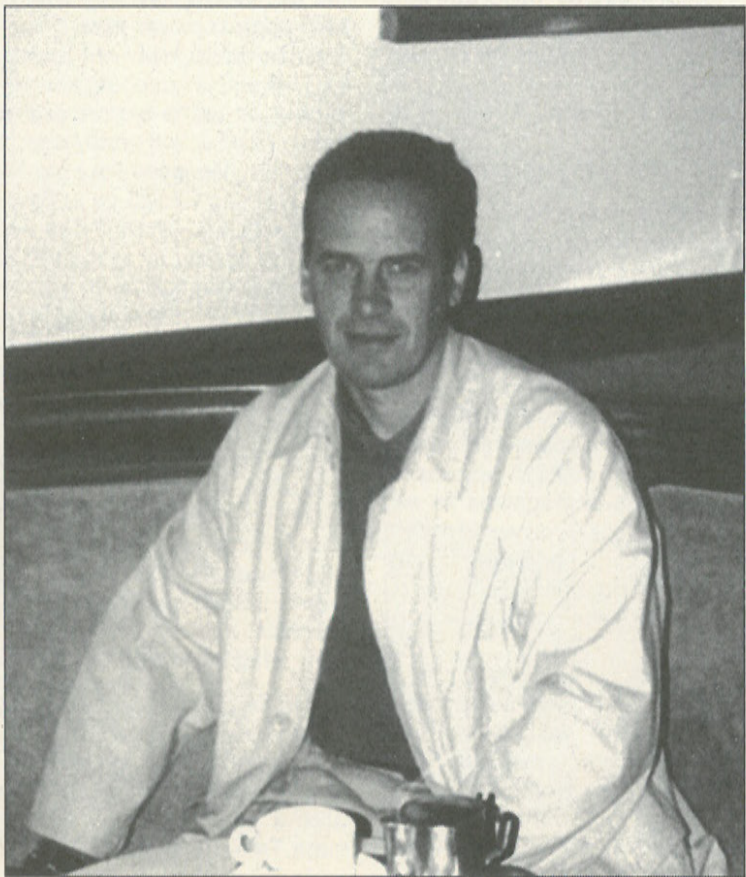
Odgovara li vam datum izbora?

HDZ radi sve što može kako ne bi bilo predizborne kampanje i kako bi se narod sažalio nad bolesnim predsjednikom, te tako glasao za njih. 3. siječnja 2000. je najbolji mogući datum za HDZ. Puno ljudi će doći za praznike iz dijaspora, a puno će ljudi poći iz Hrvatske na skijanje. Ja osobno sumnjam da će ih išta više spasiti jer ako ovaj narod više nije shvatio da se ovako dalje ne može ići, onda, što se kaže, nije zaslužio bolju vlast. U Zakonu je regulirano da izborni dan bude neradni, a kako je 3. siječnja ponedjeljak, i ovako lošem gospodarstvu HDZ pomaže još jednim radnim danom manje. Što se tiče izbornih jedinica, **Vladimir Šeks** ih je jako dobro posložio i on je napravio, kao što se kaže, najveću mutljivinu.

Kako namjeravate riješiti "mutež" koji je napravio HDZ, ukoliko dođete na vlast?

Kad dođemo na vlast, mnogi HDZ-ovi dužnosnici završit će na robiji. Često nas pitaju kako ćemo vratiti novac u državu, napraviti ćemo to vrlo jednostavno. U suradnji sa Interpolom i sličnim službama naći ćemo sav novac koji je iznesen iz Države, pa bio on na ne znam kakvim egzotičnim otocima. Gospoda koja su se naglo obogatila morat će to objasniti, a kuće, koje su u međuvremenu sagradili, ćemo im dignuti i prodat, te tako namiriti novac

Kako komentirate Spora-

zum o granicama između Hrvatske i BiH?

Prvi sam reagirao na promjenu granica i počeo prozivati po novinama i u Županijskom poglavarstvu taj sporazum. Jako je dobro što su gospoda **Čosić**, **Ljubić**, **Kapetanić** i **Vekarić**, mada nismo s njima kontaktirali, napisali knjigu u kojoj dokazuju da Veliki i Mali škoji i vrh poluotoka Kleka hrvatski teritorij. Ovo je prvi javni poraz HDZ-a jer su komad hrvatske zemlje prodali drugoj državi. Zbog toga su tu točku skinuli sa dnevnog reda Županijskog doma sabora, a to su učinili zato što su, kako mi u narodu kažemo, popušili. Što se tiče ostalih granica, mnoga gospoda u Saboru uopće ne znaju da dio naše županije uopće ne graniči sa hrvatskim teritorijem. Žalosno je da mi moramo preći granicu na Bistrini da bi došli u drugi dio Županije. Tuđman kaže da je Hrvatska cjelovita i jedinstvena na cjelom svom teritoriju, međutim nije. Iako je Prevlaka formalno dio Hrvatske, hrvatski narod ne može doći na Prevlaku, prema tome, ona nije dio Hrvatske. Ista je situacija sa Bjelotinom, Košarama i cjelim tim područjem, gdje je na nekim mjestima Jugoslavenska armija ušla na hrvatski teritorij i do petsto metara. Prema tome, **Vanjska politika**, koju vode **Mate Granić** i **Ivo Sanader**, u našoj županiji praktično ne radi ništa.

Postoji li Ustavna kriza u Hrvatskoj?

Ustavna kriza je bila. Sad, navodno, više nije. Nitko nije imao hrabrosti reći da je Predsjednik trajno spriječen i da više neće moći obavljati svoje dužnosti. Tvrdim da se HDZ bojao da ako postupe po Ustavu i proglase Predsjednika trajno spriječenim, Predsjednik bi bio razvlašten i kad bi umro, ne bi umro kao hrvatski Predsjednik nego kao obični građanin. Međutim, uvođenjem privremene spriječenosti HDZ je isto tako razvlašten Predsjednika. Ustavna kriza je bila iz razloga što se ne smiju dogoditi izjave poput **Matešine**, da s Predsjednikom komunicira pismenim putem, ili **Pašalićeve**, da Predsjedništvo HDZ-a traži model upravljanja Državom. Oni nisu imali što tražiti jer imaju Ustav i po njemu su trebali raditi.

Kako komentirate Pojmovnik?

Pojmovnik može napraviti samo HDZ, nitko drugi. U njemu su obuhvatili sve, samo ne sebe, a zamislite kakav bi bio naš pojmovnik o njima, sve lupež do lupeža.

Što biste poručili mladima?

U svakom slučaju mladima savjetujem da izađu na izbore. Mladi su uvijek bili puni energije, te su tako skloni radikalnijim političarima, odnosno onim koji su spremni javno prozvati za pogreške. Bez obzira komu odlučite dati glas, najbitnije je da glasaju. Ipak, savjetujem mladima da svoj glas daju četvorki.

"Svijetu su potrebni ljudi koji ga toliko vole da ga mogu promijeniti, s onim što imaju, onakvi kakvi jesu." – Robert Fulghum

TKO JE UBIO STUDENTSKI ZBOR?

Trnovit put do mobitela

Nemamo što s tobom razgovarati jer si nautičar i još si u Gregalu – nadobudno je izjavio Ivica Stjepanović predstavnik studenata brodogradarskog odjela

Brodogradarstva) i Mato Brautović (IV godina Nautike). Kako to obično biva Stjepanović se ubrzo predomislio, a na mjesto kandidata za predsjednika došao je Kristijan Pavić. Da predsjednik

oznavaњem studentskog života i projekata, jer jedino studentsko događanje na kojem je sudjelovao do tada jest suđenje na Međunarodnom studentskom košarkaškom turniru koji je održan u prosincu 1998. godine u Dubrovniku. Suđenje na tom turniru Pavić je naravno pošteno naplatio. Tadašnjem SZ-u za suđenje je pristigao račun u iznosu od 1 600 kuna, koji je isplatio sam Pavić kad je došao na "vlast".

Kako se da zaključiti, program rada SZ-a uopće nije bio bitan, ali koji su onda razlozi za izbor Pavića kao predstavnika studenata Veleučilišta?

Rođaćka Skupština

Iako se na prvi pogled ne može uočiti nikakva veza između članova Skupštine, osim Julijane Antić i Brautovića, za koje svi znaju da su "skupa", veze i više nego postoje. Josip Bakara (IV godina Brodogradarstva) prvi je rođak Marku Potrebiću (?!). Potrebića je susjed i prijatelj Iva Rabadžije, zamjenika Ivica Stjepanovića, koji umjesto Stjepanovića obavlja sve dužnosti predstavnika svog smjera. Potrebića sada obavlja dužnost Povjerenika za studentski standard i kvalitetu nastave.

Osim Potrebiće i Rabadžije iz Mokošice su i Pavić, Maro Bošnjak i Maro Carević. Povjerenik za kulturu, Srđan Stanković, prijatelj Danijele Putice, zamjenice Maruške Sambrailo (I godina Primjenjenog računarstva) i čovjek koji je potpisom podržao Pavićevu kandidaturu.

S druge strane postoji i župska veza između njih jer je Hrvoje Raguž, zamjenik Željka Lončarića (II godina BEEE) susjed gore spomenutom Beniću, a Maruška Sambrailo je pogodite - iz Župe. Da sve bude još nevjerojatnije Pavićeva sestra Žaneta podržala je svojim potpisom kandidaturu Mara Bašića (II godina UBL-a), koji je izabran za predsjednika Skupštine SZ-a. Sve ovo navodi nas na pomisao da se radi o mokošičko - župskom lobiju, koji na žalost radi i danas.

Fizičke prijetnje

Odmah po završetku Skupštine na kojoj je izabran Pavić, dogodio se i eksces u Kolumbu, "na prijateljskoj kavici". Benić je želio počastiti pićem cijelu Skupštinu za dobro obavljenu posao, što je Brautović popratno komentirao - pa valjda bi predsjednik trebao častiti ili si ti predsjednik? Ni danas nije jasno što je tooliko uvrijedilo Benića da je Brautovića oduvako u hodnik Gregala i fizički nasrnuo na njega vičući da ne želi da se spominje njegovo ime u Gregalu. Time je suradnja između SZ-a i Gregala završena. Zanimljivo je da je Veleučilište znajući za sve to, pa i za druge Benićeve postupke, te isto tako imajući na umu da ima privatno poduzeće, da je dugi niz godina zaposlen u HEP-u, te da je noćni čuvar u hostelu Hrvatskog ferijalnog saveza, istog nagradilo još jednim radnim mjestom - na Veleučilištu.

Naplata lojalnosti

Da će predsjednik i Skupština vrlo uspješno surađivati pokazalo se već na samom početku. Sva povjerenstva podijeljena su prema zaslugama i interesima. Tako je svoju lojalnost

novozabranom predsjedniku Banovac naplatio mjestom Povjerenika za sport, najekskluzivnijim od svih, jer "tamo se stalno putuje". Tada nije ni sanjao da će njegov rukometni klub Dubrovnik imati pune ruke posla i da ih čeka naporna sezona, jer su se borili za ulazak u prvu hrvatsku rukometnu ligu. Za obavljanje svojih povjereničkih dužnosti Banovac tako nije uspio naći slobodnih termina, pa čak ni za putovanja, ali ga je u toj ulozi jako dobro zamijenio Potrebića. Potrebića je već u svibnju 1999. godine neovisno o tome što nije član SZ-a, niti Povjerenstva za sport uzeo 2 160 kuna dnevnicu za putovanje na regatu u Rimini. Neslužbeno smo saznali da ekipa Veleučilišta nije ostvarila očekivani uspjeh jer "nije imao tko jedriti". Naravno da Potrebića ne zna jedriti. Povjerenik za kulturu postao je Maro Bošnjak koji nikako ne može shvatiti zašto se Gregal bavi bilo kojom problematikom, osim pomorstvom?!

Pavić ZA smanjenje uvjeta

Još se nije ni slegla prašina oko izbora predsjednika, a sazvan je Senat Veleučilišta na kojem se između ostalog raspravljalo i o uvjetima za tekuću Akademsku godinu. Pavić je po prvi put imao priliku pokazati svoje toliko hvaljene koordinatorske i menadžerske sposobnosti. I pokazao ih je. Samo 18 dana nakon studentskih izbora, po prvi put u povijesti dogodilo se da predstavnik studenata glasa za smanjenje uvjeta! Na svu sreću bilo je na vrijeme da je bila neka druga Skupština, ali nije...

340 000 studentima

Na osnovu studentskih projekata Skupština Veleučilišta je donijela proračun za tekuću Akademsku godinu u vrijednosti od 400 000 kuna. Na prvoj sjednici Hrvatskog studentskog zbora, koja je održana u Rijeci, od 4 500 000 kuna na osnovu broja

studenata SZ-u Veleučilišta je dodjeljeno 240 000 kuna. Veleučilište je odobrilo za studentske projekte dodatnih 100 000, te bi to sve zajedno bilo 340 000 kuna za studente. Od tog boliglava iznosa SZ Veleučilišta je do listopada 1999. godine dobio 49 551 kuna, opet zahvaljujući menadžerskim sposobnostima predsjednika. Od Veleučilišta je u istom razdoblju dobio 39 000 kuna, te od upisnina studenata 8 000 kuna.

Usporedbe radi, Bogut, prošli predsjednik SZ-a Veleučilišta za svog mandata je od Ministarstva do listopada 1998. godine dobio 178 000 kuna, od donacija studenata 11 340 kuna, tako da je Paviću ostavio višak od 16 828 kuna. Za sredstva koje je Veleučilište doniralo SZ-u u tom periodu nemamo podataka, jer nisu bili unaprijed predviđeni u proračunu Veleučilišta u Dubrovniku. Sve i da uzmemo u obzir da je punjenje proračuna RH, odakle se dodjeljuje novac za studentske projekte, ove 1999. godine znatno slabije od 1998. godine, sa sigurnošću tvrdimo da je Pavić znatno podbacio u odnosu na svog prethodnika.

Pavića ne koči ni Statut

Početak lipnja 1999. godine krenulo se s pripremama za koncert na Puntizeli u Župi, koji se trebao održati po drugi put u organizaciji SZ-a. Projekt je trebao biti realiziran u suradnji s drugim Kurenat iz Župe, a u ime SZ-a projekt je vodio Brautović, koji je isti koncert pod nazivom Humanijada organizirao godinu dana ranije. Međutim, iako su pregovori bili u tijeku, te je dogovoren izvođač (Stefanovski i trio) Pavić je s Povjerenstvom za kulturu odlučio preuzeti projekt. Važno je znati da je Humanijada na Skupštini SZ-a izglasana kao projekt Gregala. Koncert je održan krajem srpnja na

PROGRAM

Cilj mi je pokrenuti ova pitanja i pokušati riješiti većinu od njih. a to su:

- poboljšanje kvalitete studija
- demonstratore za predavanja
- povećanje uvjeta
- poboljšanje kvalitete hrane
- pokrenuti pitanje studentskog doma
- opremanje veleučilišta pomagalima za pojedine studije
- dostupnosti računalnog lab-a
- cijena u "KOLUMBU"
- cijena prijavnica
- više sportskih događaja
- brucešijada
- i sve ostale dobre ideje i prijedlozi

Nadam se uspješnoj suradnji sa svima vama.

Kristijan Pavić

Matu Brautoviću, odmah nakon izbora nove Skupštine Studentskog zbora, u veljači 1999. godine. Tek kasnije se vidjelo da se nimalo nije šalio, jer njegovo mišljenje je djelila skoro cijela novoizabrana Skupština.

Međutim, vratimo se na početak priče. Studentski izbori održali su se 20. siječnja 1999. godine u auli Veleučilišta, baš na dan kad treća godina Menadžmenta u pomorstvu nije imala predavanja, što će biti važno za nastavak priče. Izbori sami po sebi nisu ništa posebno iznenadili jer su studenti još jednom pokazali svoju nezainteresiranost i apatiju. Naime, na pojedinim izbornim jedinicama prijavio se po samo jedan kandidat sa zamjenikom, vjerojatno i on primoran, odnosno nagovoren od svojih kolega, što se kasnije pokazalo točnim. Među rijetkim smjerovima gdje su bila prijavljena dva kandidata bio je i već spomenuti Menadžment u pomorstvu. Kandidati su bili Kristijan Pavić (IV godina), sa zamjenikom Lukšom Franquellijem i Ivica Majčića (III godina), čiji je zamjenik bio Alen Redžović. Kako treća godina MUP-a nije imala predavanja, pobijedio je Kristijan Pavić, s tim da je uz sve olakotne okolnosti još i njegov prijatelj i bliski suradnik Srđan Benić hvatao ljude za rukav i vodio do stola za glasanje. Odmah su počela nagovaranja i naguravanja oko izbora novog predsjednika Studentskog zbora, tako da su se do prve sjednice Skupštine SZ-a pojavila već trojica kandidata za predsjedničko mjesto i to: Ante Banovac (II godina Nautike), Ivica Stjepanović (II godina

SZ-a neće biti izabran prema svojim sposobnostima vidjelo se već na prvoj sjednici Skupštine, jer je sa prijedlogom programa za tekuću Akademsku godinu došao samo Brautović, tadašnji glavni urednik Gregala. Da namještaljka ne bi bila preočita (izabrat predsjednika bez programa rada), sjednica Skupštine odgođena je za sedam dana. Na idućoj sjednici Banovac je odustao od svoje kandidature, a od dva preostala kandidata za predsjednika je gotovo jednoglasno izabran Pavić. Iako je Skupština vidjela Pavićev program kao predsjednički, program rada novog SZ-a Veleučilišta napravljen je prema Brautovićevom prijedlogu programa. A zašto je to tako?

Pavićev program

U programu Pavić naglašava kako mu je cilj pokrenuti sljedeća pitanja, te pokušati riješiti većinu njih. Kao prvi svoj cilj navodi poboljšanje kvalitete studija?!, a zatim uvođenje demonstratora za predavanja?!, povećanje uvjeta?!, poboljšanje kvalitete hrane?!, pokretanje pitanja studentskog doma?!, opremanje Veleučilišta pomagalima za pojedine studije?!, smanjenje cijena u Kolumbu i prijavnica?!, više sportskih događanja?!, brucešijada, kao i sve dobre ideje i prijedlozi?!

Naglašavamo da je ovo u cijelosti prenesem Pavićev program rada za razliku od Brautovićevog, koji je razrađen na tri stranice, po povjerenstvima. Pavićev skromni program možemo objasniti jedino nep-

VELEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
Primijeno Broj
14. 1. 99.

Veleučilište u Dubrovniku
Studentski zbor

Obrazac prijave za izbor studentskih predstavnika i njihovih zamjenika

Predloženi za studentskog predstavnika: MARO BAŠIĆ
Odjel: INŽENJERSTVO
Usmjerjenje: 4016
Godina studija: 3
JMBG: 0301872381527
Predloženi za zamjenika studentskog predstavnika: MARITA URBISIĆ
Odjel: INŽENJERSTVO
Usmjerjenje: 4016
Godina studija: 3
JMBG: 1204978380545
Ime i prezime te potpis studenata koji predlažu pristupnike za studentskog predstavnika i njegovog zamjenika:

[Handwritten signatures and names of students]

Izjavljujem da prihvaćam kandidaturu za:

1. studentskog predstavnika ..... (potpis predložnika)
2. zamjenika predstavnika ..... (potpis predložnika)

PRESDAVANJE TRUŽAN KONCERTA, DUBROVNIK - VELEUČILIŠTA
GRAD "WO" (S E OBRATIT 31. 07. 99 U PRILUZI TRUŽAN
U TRUŽI DUBROVNIKU IZNOSE

- GRUPE URBAN 54 14.000,00 kn
- BARGLAS I BAKUJETA 6.500,00 kn
- OZIGRENDJE 1.600,00 kn
- GRUPE I CASANO 4.000,00 kn
ŠTO UKUPNO IZNOSE 22.500,00 kn

KRISTJAN PAVIĆ

[Handwritten signature]

Puntiželi, a nastupio je **Damir Urban**, koji je za svoj 45-minutni koncert uzeo 13 500 kuna. Žalostno je što je koncert bio sam sebi svrha, te se organizatori nisu potrudili niti napisati tko su, a iza stage-a bio je veliki plakat Puntižele, te se dobio osjećaj da Kurenat sam sve organizira. Pavić je osim Urbana platio i razglas, rasvjetu, osiguranje, te "gorivo i ostalo", što je sve zajedno koštalo 22 500 kuna.

Usporedbe radi, isti koncert pod nazivom "Humanijada - umjetnošću protiv droge", koji se održao godinu dana ranije na istom mjestu i u suradnji s istim ljudima, na kojem su nastupili Song Killersi, SZ Veleučilišta koštao je 15 000 kuna. Od tih 15 000 kuna s računa SZ-a na račun Kurenata uplaćeno je 3 000, a ostalih 12 000 donirali su sponzori.

U lipnju 1999. godine izvršio se rebalans proračuna RH, tako da su sredstva namijenjena Studentskim zborovima smanjena za 20 posto. Uz to je zamjenik Ministra znanosti i tehnologije dr. **Nikola Ružinski** strogo naredio svim SZ-ovima da ukoliko novac budu trošili na zabavu, od Ministarstva neće dobit više ni kune. Znajući to, kao i da u Statutu SZ-a u članku br.28 stoji da *predsjednik SZ-a raspoložive financijskim sredstvima u skladu s godišnjim programom i proračunom kojeg je donijela Skupština, a u okviru raspoloživih financijskih sredstava*, a Skupština je namijenila 15 000 kuna za taj koncert, možemo samo zaključiti da Kristijana Pavića ne ograničavaju niti Statut, niti opći akti Skupštine SZ-a. Ako još dodamo da je Pavić ista sredstva digao u gotovini i to preko ugovora o djelu redovitog studenta, sklapanju ugovore sa svojim prijateljima za (ne)obavljanje poslove za SZ, i uz veliki trud ne možemo, a da ne posumnjamo gdje je završio bar dio novca, pogotovo što je Pavić tražio od Urbanovog managera **Saše Tumara** potvrdu o preuzimanju novca, ali je nikad nije preuzeo. Ako se naznačena svota novca na potvrdi usporedi sa predviđenim troškovima koje je potpisao Pavić, nije teško zaključiti da se radi o razlici od 500 kuna. Kad se to pribroji troškovima goriva od 400 kuna dobit ćemo lijepu zaradu od 900 kuna za jedno veče. Napominjemo da Pavić nikad nije vratio nikakvu razliku novca, a pitanje je koliki su doista ostali računi do kojih nismo uspjeli doći.

Dokaza da Pavić doista ne

misli svojom glavom ima na pretek, a jedan od primjera jest i crtanje grafita s unutarnje strane zida koji odvaja prilazni put od parkirališta Veleučilišta. Grafiti koje su crtali nepoznati writeri iz Zagreba, a koje ne može zamijetiti nitko tko ne zna da su tamo, SZ Veleučilišta su koštali 3 160 kuna. O tome kako je Pavić u svibnju 1999. godine za putovanje na veslački turnir u Zagreb uzeo dnevnicu, bez obzira što je sve bilo plaćeno i ostalim sličnim postupcima suvišno je i govoriti.

Pavić nije HAZ?!

Iako su ovaj put svi predstavnici u HSZ-u članovi HAZ-a, naš predsjednik javno tvrdi da on nije. Od jednog visokog dužnosnika HAZ-a iz Zagreba saznali smo da Pavić formalno nije član, međutim da je njihov simpatizer, što potvrđuju i mnogi njegovi postupci. Tako je za njegovog mandata na Veleučilištu osnovan HAZ, a na Osnivačkoj skupštini bio je nazočan i Pavić. To ne bi bilo ništa čudno, da ne znamo da Pavić nije osoba koja ima kvalitete domaćina, jer se nije udostojio obratiti brucosima svog Veleučilišta na prvi dan nastave, iako je službeno bio pozvan. Pitanje iz naslova nameće se i iz razloga što je Pavić sa Majčićom, predsjednikom HAZ-a Veleučilišta, te Marom Bošnjakom išao na konferenciju mladeških udruga "Sretan grad - program komunikacijskih vještina", koja se održala u kolovozu 1999. godine na Malom Lošinj u trajanju od devet dana. Za tu svrhu od sredstava namijenjenih SZ-u potrošeno je 3 873 kune.

Dat ću vam kunu po iksici!!!

Svjedoci smo svakodnevnog znanstvenog napretka, koji nam pomaže da se iz dana u dan osjećamo sve gluplje. Zahvaljujući znanosti uskoro ćemo doći u stadij potpune dehumanizacije, a jedan od načina, možda nama studentima i najbliži, jest putem uvođenja iksica. Iako zagrebački studenti s iksicama imaju već puno iskustva, mi po periferiji ćemo tek imati priliku okusiti znanstveni napredak. Tako je od Ministarstva došao nalog za uvođenje iksica i na Veleučilištu. U tu svrhu Ministarstvo je sa SZ-om dogovorilo pomoć pri fotografiranju studenata, za što je predviđena i naknada u iznosu od 8 kuna po fotografiji za iksicu. Fotografiranje trebaju provesti podružnice SZ-ova, u našem slučaju odjeli. Međutim naš predsjednik ne misli tako, te ono malo

vremena koliko je fotografiranje trajalo, fotografiranje su obavljali samo oni studenti koji predsjedniku osobno odgovaraju. Najprije su to bili Potrebica i Rabadžija, a na inzistiranje Gregala našao se tu po još koji "dobri" student: **Mario Mustapić**, Danijela Putica, Željko Lončarić i **Valerija Tomić**.

Nije to sve, ima naš predsjednik još mišljenja koja nemaju veze sa zdravim razumom. Tako naprimjer, on misli da je osam kuna po fotografiji previše, te će on isplaćivati po kunu i to kad dođu za to namijenjena sredstva od Ministarstva. A u dopisu ministarstva od 6. srpnja 1999. godine stoji da će se naknada za fotografiranje isplaćivati iz sredstava namijenjenih za financiranje aktivnosti SZ-a, što znači da taj novac već postoji u proračunu SZ-a. Pavić je također odlučio da će ostatom od sedam kuna (kad isplati onu jednu) financirati stručno apsolventsko putovanje u Češku.

Obiteljsko ladanje u Češkoj

Stručno apsolventsko putovanje u Češku, kako i sam naziv govori, zamišljeno je kao putovanje apsolvencata, a u Češkoj se posjećuju Metalurški kompleks u Vitkovici, te Sveučilišta poput metalurškog, strojarskog i građevinskog. S obzirom na to nameće se pomisao da je to pomorska stručna ekskurzija, s posebnim naglaskom na strojarstvo. Međutim, zadnje Stručno apsolventsko putovanje bilo je

Ugroženi strojari

Iako se čini čudno što nitko od strojara nije išao na stručno (strojarsko) apsolventsko putovanje, kad se događanja na Veleučilištu malo bolje sagledaju, uopće nije čudno. Tijekom Pavićevog mandata strojari su jedini privilegirani odjel koji ima pravo na stručna putovanja, zahvaljujući činjenici da je Potrebica, povjerenik za studentski standard i kvalitetu nastave, student brodstrojarsva. Stručna putovanja sastojala su se od jednodnevnog posjeta Brodogradilištu u Splitu (studenti II. godine Brodstrojarsva i Primjenjenog strojarstva) u svibnju 1999. godine, te posjet Varionici u Rijeci (studenti III. godine Brodstrojarsva) u listopadu 1999. godine. Ne može se ne primjetiti da je na oba ova stručna putovanja išao Potrebica i kolege s njegove godine studija. Očito da je Potrebica svoje povjerenstvo shvatio kao putovanja za svoju godinu.

Krim - Net Club

Kad smo već pomalo počeli zaboravljati kako je AIESEC - Dubrovnik u prošloj godini ostavio dug od 20-tak tisuća kuna, s tim da im je prethodni predsjednik **Mario Bukvić** ostavio isto toliko kuna viška, AIESEC je ušao u novi "škakljivi" projekt. Naime, 20. listopada 1999. godine u Dubrovniku je otvoren Du - Net club, čime je obilježena 30-ta godišnjica Interneta. Projekt su inicirali SZ FTVT-a i SZ Veleučilišta, s tim

financije AIESEC-a, koji je "pronevjerio" 50-tak tisuća kuna.

Osim ovih pregovora SZ Veleučilišta u projektu je sudjelovao samo financijskom potporom. U brošuri o projektu izneseno je niz netočnosti, koje samo dokazuju kako ovaj saziv SZ-a nije ništa napravio. Tako se navodi da je Gregal pokrenut od strane SZ-a iako je svima poznato da je Gregal izlazio puno prije osnivanja SZ-a Veleučilišta, a ostali projekti koje Pavić svojata, poput izdavanja knjige "Svi otkrivači Amerike", autora **Ivana Pamića**, ostvareni su u prošlom sazivu SZ-a.

Što se tiče Du - Net Cluba, sav novac sponzori su uplaćivali na žiro-račun Dubrovačke trgovine, vlasnika kluba, u kojem radi **Renato Totić**, bivši AIESEC-ovac i direktor Dubrovačkog lista, inače zadužen za taj isti klub.

Kasnije su se u klubu zaposlili i Viktor Vasiljević, te **Maja Spirevska**, realizatori projekta. Sve upućuje na to da su posao dobili kao nagradu za osigurana sredstva firmi.

Ovo nam je dodatno zanimljivo jer je naš predsjednik dao službeni pečat SZ-a Milijaku na slobodno korištenje u svezi ovog projekta, što se kosi sa 6. člankom, stavkom 2. Statuta SZ-a Veleučilišta - *Pečat SZ-a čuva i za njegovu uporabu je odgovoran predsjednik SZ-a*.

Tko je ubio S.Z.?!

Iz svega gore navedenog vidljivo je da Pavić "upravlja" SZ-om isključivo po osobnom nahođenju, a ograničenje mu ne predstavlja ni Statut ni Skupština SZ-a. Ako ovo sve ne nazovemo kriminalnim radnjama i kršenjem ovlasti, preostaje nam jedino da zaključimo da Pavić u 10 mjeseci, od kad je na čelu SZ-a, nije bio u stanju proučiti Statut matične organizacije. A za kraj se možemo zapitati hoće li predsjednik svoj mandat završiti plaćanjem suđenja samom sebi, kao što ga je i započeo.

Ne možemo ne primjetiti da su manipulacije oko izbora novog predsjednika SZ-a već počele i da sve upućuje na to da će za kormilo sljedeći sjesti Ivo Rabadžija. Ovakve vizionarske izjave potkrepljujemo podacima da su vrbovanja među Skupštinom već počela i da su se stvorila dva klana, Potrebicin, sa Rabadžijom kao kandidatom i Majčićin. Iako Majčića nije član Skupštine, to bi vrlo lako mogao postati, jer Pavićevim diplomiranjem MUP ostaje bez svog predstavnika u Skupštini, te se moraju provesti novi izbori na smjeru. S obzirom da je Bakara trenutno u vojsci, a Maruška Sambrailo "zamrznuća" godinu, i ovi izbori će podignuti puno prašine.

Uredništvo

Mlini, 31.07.1999.

PRIZNANICA

kojom potvrđujem da smo dana 31.07.1999. od gosp. Kristijana Pavića u svrhu sudjelovanja na manifestaciji "Dubrovnik - veleučilišni grad" primili 13.500,00 kn u gotovini.

Ime i prezime: **SASA TUMARA**

Potpis: *[Handwritten signature]*

daleko i od apsolventskog i od stručnog. U Češku su većinom išli studenti sa Menadžmenta u turističkoj destinaciji, a našlo se tu i studenata sa dubrovačkog FTVT-a, što uopće ne bi bio problem da su studenti FTVT-a plaćali punu cijenu putovanja. Ali nisu. Devetodnevno putovanje koštalo je 1 200 kuna, s tim da je razliku od pune cijene pokrivalo SZ Veleučilišta, a s obzirom da je novca prifalilo, Veleučilište je nadoplatilo 3 000 kuna. Organizaciju putovanja u ime SZ-a preuzeo je Kristijan Pavić, a odradio Srđan Benić. Iako Benić na to nema nikakva prava (Predsjedništvo SZ-a ga nije imenovalo povjerenikom SZ-a za taj projekt - članak 31, stavak 2 Statuta SZ-a Veleučilišta), isti je kod sponzora tražio novac u ime SZ-a Veleučilišta, a jedan od sponzora tvrdi da je od njega za organizaciju putovanja tražio 30 000 kuna. Da nije sve ostalo samo na tome govori i činjenica da su na ekskurziju od apsolvencata išli samo Benić, Pavić i Mustapić, studenti Menadžmenta u pomorstvu, što je apsurdno za strojarsku stručnu ekskurziju. Međutim, da im u Češkoj ne bi bilo dosadno, povećali su i svoju rodbinu, te je tako išla Benićeva sestra Nikolina, studentica FTVT-a, te Pavićeva djevojka Nikolina Ramadan, studentica II. godine MUTD-a.

Kako su se studenti Veleučilišta prodali za dvodnevno putovanje u Metropolu

HAZ-ovci TRČE POČETNI KRUG

Pišu: Julijana Antić i Mato Brautović

Mada smo se dobro držali (svaka nam čast), HAZ se uspio uvući i pod krov Veleučilišta. Mi smo valjda posljednje visoko učilište u Hrvatskoj gdje je HAZ osnovao svoju podružnicu.

Od prošlosti....

Hrvatska akademska zajednica (HAZ) je trenutno najjača (politički) studentska udruga u Hrvatskoj, osnovana početkom devedesetih. U desetak godina svog rada HAZ je svoje podružnice uspio osnovati na svim fakultetima, štoviše i doći na mjesta studentskih predstavnika na fakultetskim i sveučilišnim vijećima. Zbog nezainteresiranosti

rom da su u pravilu članovi HAZ-a i članovi HDZ-a ta nas činjenica uopće ne čudi.

...do današnjih dana...

O HAZ-u smo razgovarali sa predsjednikom HAZ-a Veleučilišta i predsjednikom GO Mladeži HDZ-a, **Ivicom Majčićom**, koji nam je rekao da je HAZ Veleučilišta osnovan 27. svibnja 1999. godine i da je u ovom kratkom periodu prikupio već 46 članova, od kojih su 1/8 žene. Iako je on predsjednik mladeži, tvrdi da u HAZ ne unosi politiku, te da su članovi HAZ-a i neki članovi Foruma SDP-a, HSS-a, Lune i još nekih nestranačkih udruga.

Predsjedništvo HAZ-a čini pet ljudi i to: predsjednik – Majčica,

sve naše članove, odnosno njih 42 za sada rekao je Majčica, te dodao da bi bilo i još više projekata da je bolja financijska situacija, jer ih financira isključivo nacionalna organizacija HAZ-a, osim nekoliko sponzorstava od Veleučilišta.

Na pitanje o povezanosti HAZ-a i HDZ-a Majčica je odgovorio – *Iako nas svi drže satelitima HDZ-a, ove dvije organizacije nisu povezane, bar što se tiče Dubrovnika. U većim centrima, poput Zagreba, gdje je Krešimir Mihalec, naš nacionalni predsjednik i član Predsjedništva Mladeži HDZ-a Hrvatske, kao i glavni tajnik HAZ-a Anton Sesar i ostali. HAZ i Mladež HDZ-a se može poistovjetiti u nekim većim centrima, poput Zagreba, gdje su bliže vezani, ali ovdje, u Dubrovniku, ne.*

O predsjednicima SZ-ova Majčica kaže – *Na četiri sveučilišta je dobio HAZ, a ovi ostali nisu formalno u HAZ-u iako su simpatizeri.*

Majčica je za kraj sve studente obavjestio i da će se HAZ kandidirati na sljedećim studentskim izborima, te će se on osobno kandidirati za predsjednika SZ-a.

Povodom uobičajenih godišnjih studentskih izbora na ACMT-u razgovarali smo s Lanom Vego, zamjenicom predsjednika i vršiteljem dužnosti predsjednika Studentskog vijeća.

PREDIZBORNA KAMPANJA I NA ACMT-u

Razgovarao: Lukša Čičovački A, gdje je predsjednik?

S obzirom da je trenutni predsjednik Studentskog vijeća, neposredno nakon prošlogodišnjih izbora, otišao na praksu u SAD, ja sam na sebe preuzela sve dužnosti predsjednika. Tako sam ja sad predsjednik.

Vi ste, kao predsjednički par, na izbore izašli sa zajedničkim programom. Koji su vam

Novac za tu akciju prikupit će se prodajom kolača.

Kakva je suradnja Studentskog vijeća ACMT-a sa drugim studentskim organizacijama u Gradu?

Suradnje nema. Vjerojatno zbog loše komunikacije. Na žalost svako radi za sebe iako postoje vrlo dobre ideje i sigurna sam da bi se Studentsko vijeće odazvalo svakom pozivu na suradnju.

bili ciljevi i koliko ste uspjeli u njihovoj realizaciji?

Program je bio pisan, no kako smo u početku bili malo zbunjeni i novi u svemu tome, a nismo imali tradiciju Studentskog vijeća na koju bi se mogli nadovezati, morali smo sve raditi po novom. Prošle je godine sve bilo dosta konfuzno, a ove godine smo ostvarili dobre kontakte sa hrvatskim institucijama. Kontaktirali smo Hrvatsku turističku zajednicu i Zagrebački velesajam kako bi, eventualno, naši studenti u tim institucijama mogli odrađivati obaveznu godišnju praksu, a planiramo kontaktirati i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi radi organiziranja ciklusa seminara o zdravlju i zdravstvenoj zaštiti mladih. Studentsko vijeće ACMT-a postaje značajan partner, što se mnogima ne sviđa.

Pored strukovnih djelatnosti, Studentsko vijeće brine se i za društveni život. Nerijetko organizirate zabave zatvorenijeg tipa za studente ACMT-a.

Studentske zabave ACMT-a koje su se ranije organizirale nisu bile legalne jer se naš fakultet protivio konzumaciji alkohola. Sada organiziramo zabave na kojima se ne toči alkohol. Natpis "ACMT party" stavlja se samo na plakati za takve zabave. Isto tako, potpisali smo ugovor s Orkom prema kojem studenti ACMT-a imaju deset posto popusta pri organiziranju zabava.

Čuli smo da se planirate baviti i dobrotvornim radom. O čemu se konkretno radi i surađujete li na tom planu s drugim udrugama mladih koje se bave tim djelatnostima?

Želja nam je čvršće se povezati sa dubrovačkim društvima. Tako ćemo, u suradnji s upravom Doma za nezbrinuta djecu "Maslina", posjetiti štitičnike tog doma s prigodnim božićnim poklonima.

Imate li dovoljno sredstava za sve nabrojene projekte i kako gospodarite njima?

Fakultet daje iznos novca koji se kasnije avansira na različite klubove studenata, a na osnovu njihovih godišnjih programa. Budžeti tih programa obično su vrlo visoki, pa klubovi traže vlastite sponzore koristeći svoja marketinška i promidžbena znanja.

Kako je organizirano Studentsko vijeće ACMT-a?

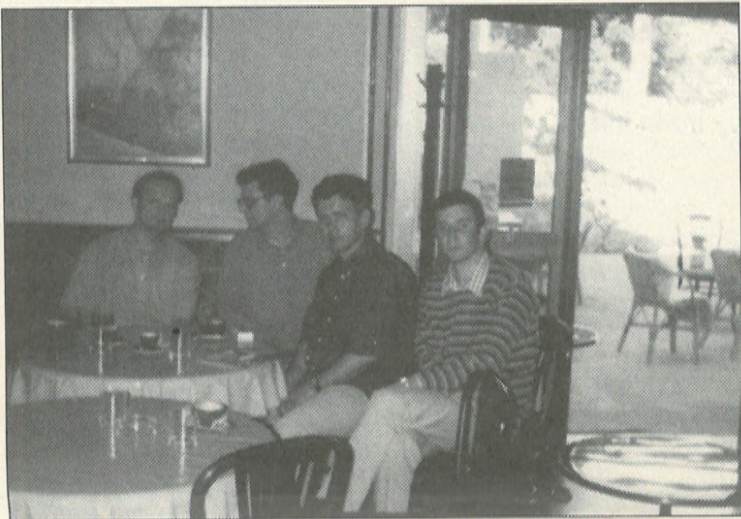
S obzirom da je ACMT do sada bio viša škola, imali smo u Vijeću samo šest članova. U sklopu Vijeća djeluje i košarkaški, nogometni, stolnoteniski i fotografski klub. Kako sada imamo više od pet stotina studenata, a otvorena je i treća godina studija, planiramo povećati broj članova Vijeća.

Kada će se održati studentski izbori i kako će biti organizirane predizborne kampanje kandidata?

Izbori će se održati početkom sljedeće godine. Predizborna utakmica biti će na ozbiljnijem nivou nego do sada jer su na prošlim izborima studenti glasali za prijatelje ili za imena koja su prepoznali, bez ikakve informacije o namjerama i programima tih kandidata. S obzirom na veći broj studenata povećat ćemo broj vijećnika, a tako i kandidata. Stoga ćemo organizirati okrugli stol na kojem će kandidati biti izloženi pitanjima studenata i Studentskog vijeća vezanim za njihovu motivaciju i planove.

Saznajemo da ćeš se ponovo kandidirati. Zar su predsjedničke dužnosti tako zahvalne?

Predsjedničke dužnosti definitivno nisu zahvalne, ali mi je bilo drago što sam imala čast pokrenuti neke promjene. Ponovo ću se kandidirati jer, mislim da, mogu još dosta toga napraviti u korist studenata.

Krivotvoreni bonovi Bokara

U razgovoru s gospođom Mirjanom iz Bokara saznajemo kako su 2. prosinca 1999. godine, na osnovu serijskih brojeva, otkriveni falsificirani bonovi za prehranu. Pregledom evidencije o kupovini bonova do sada su na odgovornost pozvana tri studenta, no kako s datumom zaključenja ovog članka obrada svih zaprimljenih bonova još traje, pravi razmjeri afere ostaju nam nepoznati.

Činjenica da su krivotvoritelji falsificirane bonove mogli kupiti ili dobiti od drugih studenata dodatno otežava istragu.

Nadalje, komentirajući ograničenje od najviše dva bona koje studenti mogu dnevno potrošiti na atraktivnije artikle "iz frižidera", (op.a. pingvini, puding i sokovi), gospođa Mirjana navodi da je takav potez jedino rješenje kako bi se svakom studentu omogućila dnevna opskrba svim namirnicama iz ponude menze, te da bi se spriječila preprodaja istih.

(I.č.)

podpredsjednici – **Luko Dimnić i Lukša Jakobišić**, tajnik – **Ivan Grizelj**, te rizničar – **Alen Podrug**. Prema riječima Majčice, HAZ se zalaže za poboljšanje statusa studenta i to tako što se zalažu za smanjenje broja ispita, te otvaranje računalskog lab-a, bar za članove HAZ-a. Do sad je HAZ imao nekoliko projekata, kao što je polaganje vjenca poginulim braniteljima za Dan domovinske zahvalnosti, izlet na Lošinj, koji je, kako Majčica kaže, bio više godišnji odmor, nego seminar, a na koji je vodio predsjednika SZ-a, **Kristijana Pavića i Mara Bošnjaka** koji je samovoljno predstavljao Gregal. Također su sudjelovali i na seminaru "Visoko obrazovanje u zemljama tranzicije", održanom u MSHS-u u Dubrovniku, te surađivali na "Pobjedničkoj generaciji", gdje je svim udrugama mladih u Hrvatskoj rečeno što je ova vlast učinila za Lijepu našu.

...u budućnost?

U Zagrebu se od 10. do 12. prosinca održava Četvrti sabor HAZ-a i najvjerojatnije ćemo voditi

studenata, te rupe koja je nastala propadanjem socijalističke omladine, koja je predstavljala studente do devedesetih, od strane HDZ-a javila se potreba za osnivanjem predstavničkog studentskog tijela. Kako HAZ, kao svoju podružnicu mladeži koja studira, nisu uspjeli nametnuti svim studentima, 1996. godine izglasan je Zakon o Studentskom zboru. Zakon, koji su uglavnom zajedničkim snagama izradili HAZ i Mladež HDZ-a, obvezuje sve fakultete da u svojim fakultetskim vijećima imaju studentske predstavnike. Iskoristivši bojkot matičnih udruga zagrebačkih fakulteta (KSUZ – Koordinacija studentskih udruga Zagreba), HAZ je na ovaj način uspio postaviti svoje članove za predstavnike SZ-ova na velikom broju fakulteta, te na taj način "zavladati" hrvatskim studentima, dobit na raspolaganje novac za studentske projekte i ekskluzivno pravo zastupanja studenata pred hrvatskim zakonodavnicima i izvršnim vlastima. 1997. godine IURIDICUM, udruga studenata prava, uspijeva poništiti Zakon o studentskom zboru, zbog proceduralne greške kod usvajanja, međutim u ubrzanom postupku je izglasan novi Zakon, koji je za novinu donio jedino to da novcem više ne raspolaže predsjednik HSZ-a, te da studentske udruge mogu kandidirati svoje predstavnike na studentskim izborima. U svakom slučaju, izabrani predstavnici su ostali na svojim mjestima, kao i indirektni način biranja predsjednika, uvijek podložan namještaljkama.

Pobjeda HAZ-a na posljednjim studentskim izborima na sva četiri sveučilišta, dokazala je snagu te organizacije, a s obzi-

VELEUČILIŠTU - STUDIJ AKVAKULTURE

Piše: Safet Đuderija

Grad Dubrovnik ima tisućljetnu tradiciju gospodarskog i kulturnog središta, te stoljetnu tradiciju u znanstvenom radu i obrazovanju. Kao svjetski poznat grad, očuvane i zaštićene spomeničke baštine, Dubrovnik je idealan za znanstveno i visokoobrazovno središte. Upravo na tim temeljima, kao i na razvoju gospodarstva, se zasniva i projekt DISEC (Dubrovnik International Science & Education Centre).

Povelja o Dubrovniku kao međunarodnom visokoobrazovnom i znanstvenom središtu potpisana je 24. travnja 1999. godine, dok će se prvi radni sastanak održati 11. prosinca 1999. godine, na kojem će biti dogovorene smjernice za početak provedbe projekta.

Što je DISEC?

DISEC ne bi djelovao kao krovna organizacija znanstveno-istraživačkih i visokoobrazovnih ustanova, kao što je to sveučilište, tj. ne bi zadirao u status pojedine ustanove, već bi djelovao kao mreža koja će stvoriti povoljno okruženje za njihovu međusobnu suradnju i zajedničko djelovanje.

Međusobna suradnja pojedinih ustanova bi se odvijala na usuglašavanju programa radi izbjegavanja ponavljanja, zajedničkom predstavljanju putem izdavanja godišnjih brošura o pogodnostima i programima studija u Dubrovniku, zajedničkom osmišljavanju razvojnih programa važnih za više ustanova, te zajednički nastup prema nadležnim ministarstvima, a u svrhu ostvarenja potpore projektima, te unapređenju uvjeta i pogodnosti studiranja, odnosno poboljšanju studentskog standarda.

Nositelj projekta je grad Dubrovnik, a Veleučilište je koordinator projekta DISEC-a, te ima ulogu jednog od glavnih nositelja razvitka visokoobrazovnih programa, u čemu je njegovo djelovanje dvojako.

Veleučilište je jedina ustanova u Dubrovniku u okviru koje se mogu otvarati novi programi studija, a i sama procedura otvaranja novih odjela znatno je jednostavnija od osnivanja novih visokoobrazovnih ustanova. Međutim, to ne isključuje osnivanje novih samostalnih visokoobrazovnih ustanova, bez obzira osniva li se izravno ili nastaje eventualnim odvajanjem odjela Veleučilišta. Također, predstavljat će bazu putem koje će se u suradnji sa stranim ustanovama osnivati međunarodni studiji.

Studiji u okviru DISEC-a

Mreža ustanova u okviru projekta DISEC-a obuhvaća ustanove informacijskog sustava, visokoobrazovne ustanove, te znanstveno-istraživačke ustanove. Informacijski sustav bi se zasnivao na postojećim ustanovama kao što su Znanstvena knjižnica, koja je ujedno i znanstveno-istraživačka ustanova, Veleučilište u Dubrovniku, kao središte Carnet mreže u Dubrovniku, Državni arhiv u Dubrovniku, Knjižnice Franjevačkog samostana Male braće i Dominikanskog samostana, Dubrovački muzeji i druge slične ustanove. U programu razvoja visokoobrazovnih ustanova posto-

ji mogućnost da se uz postojeće studije formiraju i slijedeći studiji:

- studij kroatistike koji bi obuhvaćao hrvatski jezik i književnost, a bio bi primarno orijentiran na Hrvate iz dijaspore u okviru kojeg bi se osiguralo učenje hrvatskog jezika za mladi naraštaj povratnika iz dijaspore.

- povijest, i to povijest mediteranskih zemalja i povijest Hrvata i hrvatskih prostora,

- diplomacija i povijest diplomacije,

- umjetnost, koja bi bila podjeljena na glazbu, slikarstvo, balet, te dizajn i primjenjenu umjetnost,

- povijest umjetnosti (arheologija i restauratorstvo tj, restauratorska radionica)

- ostali studiji koje ne treba posebno objašnjavati: filozofija, matematika, sociologija, arhitektura i urbanizam, problematika u svezi razvitka otoka, medicina i pomorska medicina, pravo i teologija.

Znanstveno-istraživački dio mreže bi se zasnivao, osim na postojećim ustanovama (Institut za oceanografiju i ribarstvo, Zavod za povijesne znanosti i Zavod za istraživanje korozije i desalinizaciju), i na mogućnosti osnivanja novih ustanova kao što su: Ekonomski institut (EI), Zavod za restauratorske radove (ZRR), Institut za povijest urbanizma i arhitekture (IPUA) ...

A rokovi?

U skladu s gore navedenim planovima, neophodno je poboljšati i studentski standard. Naime, pretpostavlja se da će, ako se plan bude razvijao dogovorenim tempom, u Dubrovniku biti do 2005. godine oko pet tisuća studenata za koje treba osigurati smještaj (u privatnim sobama i studentskim domovima), kulturno-zabavne i športsko-rekreativne sadržaje, zdravstvenu zaštitu i slično. Veliku ulogu u realizaciji tog djela projekta DISEC-a će imati postojeći Studentski centar, ali će se pokrenuti i posebna služba za organizaciju potrebnih sadržaja studentskog standarda.

Za vremenski rok provedbe projekta DISEC-a uzima se 2015. godina. U tom roku bi znanstvene i visokoobrazovne ustanove razvile nove oblike međusobne i međunarodne suradnje, nabavile opremu i uredile prostore neophodne za rad.

Da sve to nije samo mrtvo slovo na papiru pokazuje i otvaranje novog smjera na Veleučilištu u Dubrovniku, akvakulture, koja će premijeri imati u akademskoj godini 2000/01.

Osnovana studentska udruga Gregal

U amfiteatru Veleučilišta u Dubrovniku 18. studenoga 1999. godine održana je Osnivačka skupština studentske udruge "Gregal". Osnivanje udruge je ostvarenje dugogodišnje ideje nekolicine studenata koji su inače, istoimeno list doveli do statusa jednog od najkvalitetnijih listova u Hrvatskoj. Studentski list "Gregal" djeluje već četvrtu godinu. Od stvaranja do danas izmjenjivalo se nekoliko generacija studenata koji su dosljednim radom postigli današnji ugled nezavisnog i otvorenog medija za mlade.

Za predsjednika Udruge izabran je **Lukša Čičovački**, student četvrte godine Nautike, a za tajnika **Safet Đuderija**, student druge godine Nautike.

Na Osnivačkoj skupštini rečeno je da će Udruga nastojati pokrenuti postupak legalizacije lista, koji će omogućiti povratku uložene. Tako bi se djelomično rasteretili studentski fondovi, koji bi se tada koristili za razvoj drugih projekata Udruge. Također bi se studentima-novinarima dao zasluženi identitet. Jedan od planova je i pokretanje inicijative za studentski radio-program, te osnivanje studentskog kluba kao žarišta studentskog života i života mladih grada Dubrovnika. Spomenuti ciljevi vremenom bi se pokazali kao adekvatno rješenje za rastući broj studenata u Gradu, te bi uz studentski list predstavljali izvrsno infrastrukturno rješenje studentskih potreba. U tom smislu, te u svezi ostvarivanja povelje DISEC-a (Dubrovnik međunarodni znanstveni i visokoobrazovni centar), koja je potpisana u srpnju. Čičovački je izrazio želju za ostvarenjem otvorene suradnje sa svim studentskim zborovima, studentskim udrugama i udrugama mladih. Osim tih najvažnijih ciljeva, Udruga će ciljno štiti prava i interese studenata, kao i organizirati studentske javne tribine.

Za neizmjeran doprinos djelovanju studentskog lista "Gregal", počasnim članovima Udruge proglašeni su profesor emeritus **Josip Lovrić** i **Ivan Pamić**, autor knjige "Svi otkrivači Amerike". Nakon Osnivačke skupštine u prostorijama Gregala upriličen je domjenak za sve prisutne, koji je potrajao do kasno u noć.

(t.nj.)

AIESEC-ovo pripćenje

S početkom svake akademske godine počinje i AIESEC-ov program primanja i obučavanja novog članstva. Tako smo se protekla dva mjeseca trudili privući što više studenata i uvjeriti ih da nismo organizacija samo za genije, nismo grupa avanturista, ne govorimo gluposti, nismo turistička agencija. Pokušali smo ljude uvjeriti da treba isključiti predrasude, doći i vidjeti.

Sudeći po odazivu i reakcijama ljudi i sve brojnijem članstvu, možemo reći da smo uspjeli. Treningom "Velika simulacija odlaska u poduzeće", koji je održan u četvrtak, 2. prosinca 1999. godine, kompletirali smo edukacijski dio novačenja, koji se između ostalog sastojao od treninga "Team work", "How to sell AIESEC", "Body language", "Time management" i seminara LTS (Local training seminar).

Svrha zadnjeg seminara je bila međusobno upoznavanje novog članstva, te upoznavanje istih s raznim situacijama s kojima će se susretati u poslovnom sjetu. Ljudi su pokazali da mogu biti snalažljivi i ponašati se kreativno kad zatreba.....

Delegacija AIESEC-a Dubrovnik 9. prosinca putuje u Varaždin na Hrvatski Motivacijski Seminar (HMS), koji je jedan od pet seminara iz AIESEC-ovog Meeting Cycle-a.

AIESEC Dubrovnik

Trideset godina Interneta

Pred točno 30 godina poslana je prva elektronska poruka između dva računala u SAD-u preko "Interneta".

Povodom dana Interneta u organizaciji udruženih studentskih zborova dubrovačkih visokih učilišta organiziran je seminar "Vrijednost Interneta i mogućnosti njegove primjene" u Međunarodnom središtu hrvatskih sveučilišta u Dubrovniku. Cilj je bio popularizirati Interneta kao obrazovnog alata, a seminar se sastojao od dva dijela, sa cijelim nizom različitih predavanja vezanih uz primjenu, dostignuća Interneta, te izradu web site-a. Od predavača moramo izdvojiti gospođu **Sonju Priščan** (Internet kao obrazovni alat), **Svena Marušića** (Microsoft t Hrvatska), mr. **Zorana Bekića** (Carnet i njegova uloga u razvoju Interneta u Hrvatskoj). Na seminaru je također i stupljeno u videokonferencijsku vezu s UCLA, odnosno razgovaralo se s profesorom **Leonardom Kleinrockom**, osnivačem Interneta. Nakon seminara sa svojim radom započeo je DuNet club. Prigodnim govorom na otvaranju kluba sve prisutne je pozdravio **Renato Totić**, bivši direktor Dubrovačkog lista.

(m.b. - SIA)

Četnaesti SID - u Dubrovniku

IAESTE Hrvatska akademsku 1999/2000 godinu započela je međunarodnim seminarom o razvoju svoje institucije. Seminar se održavao u razdoblju od 14. do 18. listopada 1999. godine u Međunarodnom Središtu Hrvatskih Sveučilišta u Dubrovniku. Teme ovoga seminara bile su administracija, komunikacija i tehnologija, marketing, strateški razvoj i nadolazeća generacija. Troškove SID-a snosilo je Ministarstvo znanosti i tehnologije, Croatia Airlines, te kao najveći donator Sveučilište u Zagrebu. Na pitanje je li Studentski zbor sudjelovao u organizaciji, **Mario Kauzlarčić**, generalni tajnik IAESTE-a Hrvatske, izjavio je da je najveća suradnja sa Studentskim zborom ostvarena u Rijeci, dok sa zagrebačkim SZ-om suradnja uopće ne postoji.

Ponudili smo im suradnju u ovom projektu, ali je nisu prihvatili. Međutim, projekt je bio dovoljno dobar da bi ga financirao Ured premijera Mateše - istaknuo je tom prigodom Kauzlarčić. Osim ovog seminara, IAESTE Hrvatske namjerava ove godine ostvariti i razmjenu 120 studenata u 32 zemlje svijeta.

(m.b. - SIA)

Treći Studentski glas

U organizaciji Hrvatskog studentskog zbora na Hvaru se po treći put održala međunarodna konferencija "Studentski glas" u razdoblju od 6. do 9. listopada 1999. godine. Voditelji konferencije bili su već tradicionalno **Marijana Grbeša** i **Domagoj Bebić**, a na ovoj trećoj konferenciji teme rasprava mladih novinara bile su novinarstvo i propaganda kao masovna komunikacija. Od uglednih predavača na konferenciji su bili profesor **Nenad Prelog**, **Krešimir Macan**, te profesor **Malović**. Kako se konferencija sastojala od predavanja i radionica, u popodnevnim terminima svoje projekte predstavili su i **U-Wire**, **CARNet**, te **Studentska Informativna Agencija**.

(j.a.-SIA)

Jesu li dobri znanstvenici i dobri predavači?

Koliko puta smo čuli za nekog profesora da je "veliki um", da je napisao brojne knjige i bezbroj članaka i izradio mnogo znanstvenih projekata. Sukladno tome očekivalo bi se da jedan takav profesor zna prenijeti to svoje znanje na studente. No, u većini slučajeva je to obratno.

Profesor dođe pred ploču, uzme kedu, počne nešto govoriti, zamisli se, pogleda u bilješke, promumlja nešto, izbrčka nešto nerazumljivo na ploči, a studenti grozničavo pokušavaju povezati sve to u jednu smislenu cjelinu, kako bi zapisali što god u bilježnicu. Takva predavanja, u kojima student nema pojma o čemu predavač govori, zamaraju mozak i veoma brzo postaju dosadna. E, onda se netko zapita zašto studenti čitaju "Slobodnu" preko sata, zašto rješavaju križaljke i "potapaju podmornice". Kada, međutim, predavanja drži neki mladi asistent, ona postaju zanimljiva i, što je važno, razumljiva. Zašto je to tako?

U psihologiji je odavno poznato da, ukoliko neku grupu (npr. razred studenata) vodi osoba (npr. predavač) čiji je intelekt znatno veći od prosjeka grupe, komunikacija između dva navedena subjekta nije moguća. Da bi se ostvarila ta komunikacija, vođa grupe se treba spustiti na razinu grupe.

Nakon ove male poduke iz psihologije, koju bi trebali znati svi predavači, molim profesore da se tijekom predavanja ostave svojih znanstvenih fantazija i da studentima na mnogo razumljiviji način prenesu svoje znanje.

(l.p)

IZBORI '99

Razgovarali:
Julijana Antić i Mato Brautović
U Dubrovniku tri umjetničke akademije

Koalicija SDP-HSLS, predsjednik županijskog Foruma mladih SDP-a - **Mario Raguž** i podpredsjednik Mladih liberala Županije - **Vladimir Treščec**

Kako doživljavate trenutno stanje mladih u Županiji?

Treščec: Napredujemo različitim dinamikama, ovisno o projektu, a s obzirom na okolnosti u kojima se nalazimo sada, mislim da je to prilično uspješno.

Raguž: Mislim da je među mlade namjerno ubačena apatija, nemaju pravih mogućnosti da se zaposle i školuju kako žele, ali mislim da u tome neće uspjeti, jer mladi su uvijek bili pokretači novih ideja, kao naprimjer 1971. godine, a izbori su tu da to i pokažu. Iako se svi deklarativno zalažu za mlade, u biti ih nitko ne "benda" i mislim da će se to vrlo brzo morati promijeniti, prirodno je na kraju da se promjeni.

Što je koalicija učinili za mlade u Županiji u zadnjih godinu dana od kad je na vlasti i što mislite učiniti u budućnosti?

Treščec: Pravili smo nekakve tribine, a što se tiče ostalih projekata, uvijek se javlja problem financiranja, zapravo ih je nemoguće financirati i ispadamo blešavi kad ih uopće postavimo i zamislimo. Dali smo prostor udrugi "Orlando", koja svira tamo i sada pokušavamo napraviti gitarijadu i pomoć u promociji CD-a, koji sad pripremaju. S obzirom da je to sve volonterski rad, cijelo vrijeme se pitamo što nam ovo u stvari treba i samo se gubi vrijeme bez veze, jer se čovjek nalazi u zavrzlami tih pokušaja.

Raguž: Mi ne želimo iskorištavati mlade i akcijama koje radimo samo promovirati SDP. Akcije koje radi Forum mladih SDP-a su isključivo radi mladih, odnosno Grada i mi se njima ne šepurimo. Radili smo par čišćenja Grada koja nisu bila medijski popraćena, pomažemo udrugi "Luna".

Koliko ćete se uključiti u kampanju svoje stranke i koliko će mladi biti zastupljeni na izbornim listama?

Treščec: Najviše će se izgleda uključiti u nadgledanje, jer se to honorira.

Raguž: Mislim da je u redu da se uključimo i Forum mladih SDP-a će se potpuno ravnopravno uključiti u kampanju. A što se tiče zastupljenosti mladih na listama, mi imamo sreću što je cijelo naše vodstvo jako mlado, do 35 godi-

na, te naši zahtjevi kod njih vrlo lako prolaze. Mladi će biti zastupljeni na izbornim listama SDP-a i neki od njih će biti čak jako visoko rangirani.

Savjetujete li mladima da se uključe u GONG?

Raguž: Apsolutno, jer pono je bolje na biralištu provesti dvije ure, nego doma pred TV-om. To će im donijeti puno više koristi.

Smatrate li da su mladi ogranci stranaka osnovani kako mladi i perspektivni ljudi ne bi bili direktna konkurencija starijim članovima stranke?

Raguž: Nikako, dapače držim da su mladi ogranci pozitivni, jer se tako mladi članovi stranke upotunjuju, kako bi se razvila i stranka i odnosi unutar stranke. U Forumu smo dosta o tome razgovarali i doista nismo se nikad našli u situaciji da nas netko sputava. Članovi Foruma mladih SDP-a su ljudi do 30 godina i ne moraju biti članovi stranke, naš podpredsjednik nije.

Treščec: Potpuno se slažem s kolegom.

Možete li nam nešto reći o vašem izbornom programu, u kojoj mjeri uključuje mlade i što im konkretno nudite?

Raguž: S obzirom da izborni program još nije izašao, ne bih želio nagađati, ali osobno držim da je najbitnije, i mi u Forumu se cijelo vrijeme borimo za to, da se mladima omogući da se školuju i rade ono što žele. Konačno se mora početi cijeliti znanje i škola, a ne samo sposobnost da se ukrade. Dubrovnik - sveučilišni grad je konkretan projekt i potpuno ga podržavam.

Treščec: Mi se zalažemo, iako to zvuči irealno, da se u Dubrovniku otvore tri umjetničke akademije - Glazbena, Dramska i Likovna. Mada se za to ne zna, 30 posto studenata na umjetničkim akademijama u Zagrebu su iz Dubrovnika. Apsolutno se zalažemo za ideju Dubrovnik - sveučilišni grad.

Mislite li da će ukoliko Predsjednik umre doći do ustavne krize i postoji li ona već?

Raguž: Moje osobno mišljenje je da ovo što HDZ radi jest ponižavanje predsjednika koji se nije u mogućnosti braniti i sramota je da se njegova matična stranka tako odnosi prema njemu. Njegovo stanje HDZ koristi kao promidžbu, a od oporbe ponudeni konsenzus bahato odbijaju jer imaju 85 glasova u Saboru. Kupili su glasove HSP-a, HKDU-a i još nekih stranaka. HDZ ne želi dogovor, a želi da oporba s njima dijeli odgovornost za stanje u Državi.

Treščec: Člankom 97 Ustava

RH propisana su tri slučaja u kojima dužnost Predsjednika Republike preuzima Predsjednik zastupničkog doma Hrvatskog državnog sabora i to su: smrt, trajna sprječenaost i ostavka. Po istom članku izbor novog Predsjednika obavlja se u roku od 60 dana. Sada su u Hrvatskoj uveli instituciju privremene sprječenaosti Predsjednika i doveli nas u situaciju da se mandat Predsjedniku Sabora može u nedogled produživati, sve dok se netko u Ustavnom sudu ne sjeti proglasiti trajnu sprječenaost. Trenutno je velika zbrka u Državi.

Možete li komentirati "Pojmovnik"?

Raguž: To je jedna teška uvreda biračima i HDZ-ovskom članstvu. Međutim kad pogledamo tko su ti ljudi, naprimjer Franić, koji provodi Pojmovnik u djelo na način da neargumentirano otkriva ljude kao na javnoj tribini "Pitajte, birajte" gdje je prozivao Župana svojim rasističkim i neciviliziranim primjedbama, uopće nas ne čudi.

Treščec: Ovo politiku je počeo gospodin Krpina svojim primjedbama da Račan rasparčava drogu, što je pokrenulo ideju stvaranja Pojmovnika.

Koliko članova imaju vaše mladeške udruge i koji je postotak studenata?

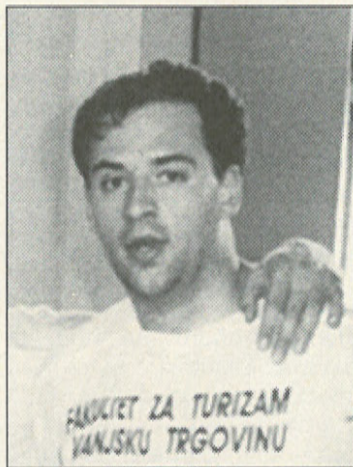
Raguž: ne bih govorio u brojkama, jer je puno bolje imati pet članova koji žele i hoće raditi, nego na stotine na papiru. U Forumu mladih SDP-a podjednako su zastupljeni studenti i oni koji to nisu.

Treščec: Mladi liberali sastoje se isključivo od studenata.

Želite li nešto posebno poručiti studentima?

Raguž: Pozivamo sve studente da izađu na izbore, a prije izbora koalicija, dakle Mladi liberali i mi, organizira Gitarijadu u Lazaretima, koja će se održati 17. prosinca pa pozivamo sve mlade da dođu. Taj koncert nije naš jedini zajednički projekt, projekata i koncerata će biti još i za vrijeme predizborne kampanje i kad pobijedimo na izborima.

Treščec: Ja bih samo dodao da se HSLS zalaže za parlamentarni sustav, za razliku od sadašnjeg polupredsjedničkog, i da je to sustav sa najmanje negativnosti, te pozivam sve mlade, posebno

studente, da izađu na izbore jer samo tako može doći do promjena u Državi.

O mladima se raspravlja kao o ugroženoj vrsti

HSS, Roko Tolić, predsjednik Kluba mladih HSS-a županije

Kako doživljavate trenutno stanje mladih u Županiji?

Mislim da mladi nisu adekvatno organizirani niti svjesni svoje društvene uloge. Nisu zauzeli

svoje pozicije u društvu, odnosno raznim organizacijama kroz koje bi mogli djelovati. Tako u Gradskom vijeću ne postoji osoba mlađa od 35 godina. Da bi se mogli izboriti za svoje interese mladi moraju biti na takvim mjestima, a nažalost to je nemoguće bez da se priključe nekoj političkoj opciji. Žalostno je da se o mladima raspravlja kao o nekoj ugroženoj vrsti i da se o njima govori samo na seminarima. Iako je udio mladih u ukupnoj populaciji oko 22 posto, oni su krajnje apolitični i sve dok ne shvate da moraju ponijeti dio društvene odgovornosti i na taj način se izboriti za svoja prava, zauzimat će samo prva mjesta na ljestvicama nezaposlenosti. Najteže od svega mi je objasniti zbog čega su studenti nemotivirani za promjene, obzirom da su oni uvijek bili nositelji novih ideja i najprogresivnija društvena struktura. Pored svega u Hrvatskoj je danas na djelu centralizacija, pa se i o našem Dubrovniku više odlučuje pod Sljemenom nego pod Srđem. Glavni razlog ove teške situacije u Gradu jest forsiranje turizma kao monokulture, a Dubrovnik ne može živjeti od tri-četiri ljetna mjeseca. Zbog toga projekt DIS-EC jest način na koji se istovremeno mogu riješiti gospodarski problemi i dobiti progresivna populacija.

Što je koalicija učinili za mlade u Županiji u zadnjih godinu dana od kad je na vlasti i što mislite učiniti u budućnosti?

Koalicija uistinu nije puno učinila, međutim ne može se istim metrom mjeriti sadašnja vlast i ona HDZ-ovska. Njima su bila otvorena vrata svih hrvatskih banaka, ureda i fondova. Današnja vlast zaokupljena je rješavanjem osnovnih egzistencijalnih pitanja, pa se nije ni mogla adekvatno posvetiti mladima i njihovim problemima. Nekakvih posebnih zahtjeva nije ni bilo, što je samo odraz opće nezainteresiranosti. Najveći projekt za mlade jest potpisivanje DIS-EC-a, što je najjača podrška mladima u novijoj hrvatskoj povijest.

Možete li nam nešto reći o vašem izbornom programu, u kojoj mjeri uključuje mlade i što im konkretno nudite?

U HSS-u je sazrelo mišljenje da stereotipno političko djelovanje stranke preko gradskih, općinskih i županijskih odbora ne daje prave rezultate, te da ne animira članstvo. Stoga se pristupilo osnivanju nadstranačkih asocijacija kao što su Hrvatsko srce, Hrvatski seljački savez, Hrvatski radnički savez, Klub mladih, uz već postojeću Gospodarsku slogu, kroz koje se prepušta inicijativa sposobnim, u ovom slučaju mladim ljudima, da se stvarno izbore za svoj položaj u društvu. Stručno vijeće HSS-a izradilo je i Javnu ugovornu obvezu prema mladima koja garantira da će se zastupnici HSS-a u Saboru boriti za navedena pitanja. Naglasak će se staviti na razvoj malog poduzetništva tako da će se mlade ljude tretirati kao inovatore, odnosno nositelje promjena. Također je pokrenuta ideja za osnivanjem Ministarstva zaštite okoliša, što je prvi prijedlog takve vrste u Hrvatskoj.

Koliko ćete se uključiti u kampanju svoje stranke i koliko će mladi biti zastupljeni na izbornim listama?

Klub mladih HSS-a će se uk-

ljučiti sa svim svojim kadrovskim i organizacijskim potencijalom u predizbornoj kampanju naše stranke kako bismo se unutar koalicije izborili za društvene promjene u Hrvatskoj.

Što se tiče zastupljenosti mladih na izbornim listama, Klub mladih HSS-a je dao prijedlog izbornom stožeru da u 2., 6. i 10. izbornoj jedinici, dakle i u našoj Županiji, uključe mlade na izborne liste. Teško će se mladi ljudi probiti u Sabor, ali na sljedećim županijskim izborima mladi će zasigurno biti zastupljeni u svim županijama i participirat će u vlasti.

Mislite li da će ukoliko Predsjednik umre doći do ustavne krize i postoji li ona već?

Hrvatska se našla u takvom spletu okolnosti da je u isto vrijeme Predsjednik sprječena obavljati svoju dužnost, istekao je mandat Ustavnom sudu i ovom sazivu Sabora, ali nikakva kriza u funkcioniranju Države se nije osjetila samim time što je izgasan novi Ustavni zakon o privremenoj sprječenaosti predsjednika. Ne vjerujem da će do krize doći jer će gospodin Pavletić obavljati predsjedničku dužnost do novih izbora 3. siječnja 2000. godine. HDZ će svakako ovu situaciju pokušati iskoristiti kao promidžbu stranke, pa zato izbori i nisu odgođeni za neki dalji datum.

Možete li komentirati "Pojmovnik"?

Ograničeni ljudi ne mogu pobijediti svoju ograničenost. Daljnjih komentara nemam.

Kako mislite riješiti problem zapošljavanja mladih ljudi?

Mladi ljudi su suočeni sa neloyalnom konkurencijom instant magistara. U skorije vrijeme rješenja tog problema vjerojatno neće ni biti, jer za njega je potreban učinkovit program nacionalnog zapošljavanja.

Koliko članova ima vaša mladeška udruga i koji je postotak studenata?

Klub mladih HSS-a u Županiji ima 62 člana. To je jedan mali broj na cijelu Županiju, ali s obzirom da smo se mi nedavno osnovali rezultati i nisu poražavajući. Međutim, brojke same po sebi ništa ne govore, bitna je činjenica da imaš dovoljan broj aktivnih članova, koji su spremni pridonositi stranci i mladima u Županiji.

Želite li nešto posebno poručiti studentima?

Studenti se ne druže ni na hodnicima fakulteta, ni u kantine, ni u menzama. Svjedoci smo da postoji malo ili nimalo studenata koji su spremni nešto raditi ili dati savjet, odnosno staviti se na raspolaganje nekakvoj studentskoj organizaciji. Takve organizacije uspijevaju animirati samo uski krug svojih prijatelja i ljudi koji su svjesni situacije. Zbog toga je jako teško animirati studente, kao i općenito mlade, da izađu na izbore i glasaju. Ovim putem pozivam sve studente da je krajnje vrijeme da se uključe u društveni život i pomognu u donošenju promjena.

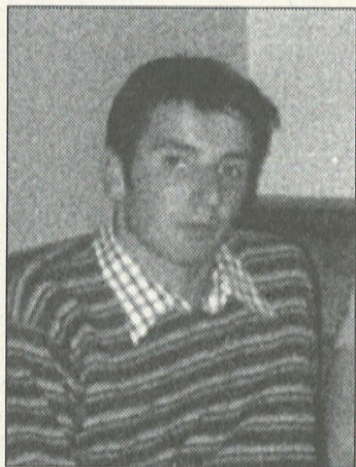
Komunisti ne mogu zaboraviti ono što ih je naučio Maršal

HDZ, Ivica Majčić, predsjednik GO Mladeži HDZ-a

Kako doživljavate trenutno stanje mladih u Županiji?

Što se tiče mladih u Županiji nitko ništa ne radi uključujući i Mladež HDZ-a. Svi se prepuštaju

strci oko osobnih interesa. Mlade doživljavam kao potpuno apolitične i nezainteresirane i jedini način da ih se motivira jest preko osobnih interesa. Razlog nezainteresiranosti po meni je taj što je mladima u životu sve servirano i mada se ne živi najbolje, ne živi se ni loše. Kad bih mogao davat

ocjene od 1 do 5 za stanje mladih dao bi 2 ili 2+.

Što je koalicija učinili za mlade u Županiji u zadnjih godinu dana od kad je na vlasti u odnosu na ono što je učinio HDZ?

Nekih bitnih promjena nije

bilo. Iako ni Mladež HDZ-a nije puno učinila, nismo mi jedini koji ništa ne radimo, jer druge mladeže i udruge u Županiji mada trenutno imaju puno veći proračun mladima nisu ništa omogućili. U Gradu su stvorene dvije udruge "Orlando", gdje su većina članova i članovi HSLS-a i samo se skrivaju pod tim imenom i "Luna", koja je udruga SDP-ovaca.

Što se tiče Grada, HDZ dok je bio na vlasti, znači do 1995. godine, nije ni mogao puno napraviti za mlade, jer se Dubrovnik još držao kriznim područjem. O tome što je učinjeno na razini Županije ne bih govorio.

Međutim, i u sadašnjem vremenu HDZ mladež Županije, je za razliku od nekih drugih, kao što je Forum mladih SDP-a, napravila je nekoliko projekata, kao što je koncert Daleke obale održan na Dan domovinske zahvalnosti, gdje je bilo od 2 500-3 000 ljudi. Neke druge akcije, poput malo jačeg turnira u malom nogometu, nam nisu odobrene zbog nerazumjevanja lokalne vlasti.

Možete li nam nešto reći o vašem izbornom programu, u kojoj mjeri uključuje mlade i što im konkretno nudite?

HDZ želi stimulirati mlade kako bi bili dio vlasti, a ne samo pasivni promatrači događanja oko sebe. Želimo im stvoriti što više sportskih objekata, jer je to ono što mlade najviše zanima. Svjedoci smo kako se u Gradu želi graditi garaža na igralištu na Ilinoj Glavici, a to igralište je dobilo dozvolu za održavanje gradskih malonogometnih turnira, te svu potrebnu opremu. Isto tako, sramota je u kakvom se stanju nalazi Sportska dvorana i bazen u Dubrovniku. Mladež HDZ-a je radila i nekoliko tribina za mlade, te je organizirala i organizirati će niz koncerata. O detaljima i konkretnim projektima za mlade ne mogu govoriti jer predizborni program još nije izašao.

Koliko ćete se uključiti u kampanju svoje stranke i koliko će mladi biti zastupljeni na izbornim listama?

Mladež HDZ-a će se proporcionalno uključiti u kampanju, a što se tiče zastupljenosti mladih na izbornim listama, Mladež je predložila Lovru Boticu, koji će najvjerojatnije i biti na listi.

Savjetujete li mladima da se uključe u GONG?

GONG-ovci su već počeli li-

jepiti plakate po Gradu i oni su svima prijatna, odnosno konkurenti, svima, ne samo nama. Pitanje je tko financira te GONG-ovce jer mi imamo pametne ljude koji mogu voditi državu i ne treba nam neka Amerika, Francuska, Britanija i slično stvarati državu, jer oni to rade zbog svojih interesa.

Mislite li da će ukoliko Predsjednik umre doći do ustavne krize i postoji li ona već?

Iako neki mole Boga da Tuđman umre, ja vjerujem da on neće umrijeti, jer je on jedna tako jaka osoba koja je uspjela stvoriti ovu Državu. Što se tiče Ustavne krize, ne vjerujem da će do nje doći, jer postoje nadležna tijela da to spriječe.

Možete li komentirati "Pojmovnik"?

Crvenu opasnost vidim i ja, a to je opasnost od komunista, gospodina Šprlje i ostalih, i to zbog toga što narodna poslovice kaže "vuk dlaku mjenja, ali čud nikada", pa tako ni oni ne mogu zaboraviti ono što ih je naučio Maršal. Posebno me ljute HSS i ostali koji nemaju svoj program, nego im je najlakši način da dođu do vlasti udruživanjem sa SDP-om.

Kako mislite riješiti problem zapošljavanja mladih ljudi?

Teško je o tome govoriti. Stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj je oko 18,5 posto, a glavni razlog nezaposlenosti je rat. Nije ovo ona Jugoslavija da svi izađu sa svojim lopatama i grade autocestu Zagreb-Dubrovnik, pa bi stopa nezaposlenosti bila nula posto. Sve tvrtke u Hrvatskoj su u ekonomskoj krizi, a nema nekih stranih investitora koji bi nam podigli gospodarstvo. Još uvijek nas poistovjećuju sa Jugoslavijom, pa tako irski časopis za turizam poistovjećuje Dubrovnik sa Igalom i Herceg Novim. Iz tih razloga u Gradu nema ni turizma koji je najbolji način zarade i zapošljavanja mladih.

Koliko članova ima vaša mladeška udruga i koji je postotak studenata?

Mladež HDZ-a nije posebno jaka udruga, ali smatramo da je taj broj članova koji imamo dovoljan. U gradskom odboru Mladež HDZ-a ima 27 članova, a zastupljenost studenata je vrlo mala zato što se na visokoobrazovnim ustanovama HDZ drži za stranku koja je pokupila vrh kolača, a ostalo ostavila narodu.

NOVI MEĐUNARODNI PROJEKT

Piše: Lukša Čičovački
O igračima

Suradnja između bivšeg Pomorskog fakulteta u Dubrovniku u sastavu Sveučilišta u Splitu i Tehničko-računarskog fakulteta Sveučilišta Trent u Nottinghamu, započeta prije tri godine, nastavljen je pokretanjem novog zajedničkog projekta pod nazivom "Praćenje, analiza i unapređenje učinkovitosti nastave". Projekt od stane Veleučilišta vodi dr. sc. Luko Milić u suradnji s mr. sc. Jadranom Šundricom, dipl.ing. Davorom Bonačićem, dr. sc. Majom Žitinski-Šoljić, mr. sc. Vedranom Jelavićem i dr. sc. Vjekoslavom Damićem, dok je Dr Ian Solomonides sa Strojarskog odjela Tehničko-računarskog fakulteta iz Nottinghama osoba za vezu od strane TNTU-a (The Nottingham Trent University).

Udarac s centra

Kako doznajemo od profesora Šundrice, inicijatora projekta, do formalnog početka suradnje došlo je još prije četiri godine kada je profesor Damić, prorektor za znanstveni i stručni rad na Veleučilištu, na temelju obostrano potpisanog prijedloga, pokrenuo projekt suradnje s TNTU-om. Projekt je podržalo Ministarstvo znanosti i tehnologije i British Council kroz program "Academic Links and Interchange Scheme". ALIS je dio bilateralne suradnje Velike Britanije i Hrvatske kojom se potiče povezivanje visokoučilišnih institucija i razmjena nastavnika, te financijski pomažu projekti u trajanju od najviše tri godine, a uz odobravanje dvaju posjeta nastavnika u trajanju od jednog do tri tjedna.

Gostovanje u Nottinghamu

Profesor Šundrica je početkom lipnja ove godine posjetio TNTU. Glavni cilj prvog posjeta bio je upoznavanje s uvođenjem novih programa, izvođenjem nastave, izradom projekata i provedbom ispita na Strojarskom

odjelu Tehničko-računarskog fakulteta TNTU-a. Zadatak se promatrao kroz dokumentaciju vezanu za upravljanje kakvoćom i osiguranje kakvoće u funkciji mjerenja, analize i poboljšavanja učinkovitosti nastavnog procesa, a definirani su i dijelovi projekta pod nazivom "Dijeljenje izvrsnosti". Zahvaljujući susretljivosti domaćina, profesor Šundrica imao je prilike upoznati se s tehničko-tehnološkim i drugim mogućnostima Strojarskog i ostalih odjela fakulteta kao i funkcioniranjem sustava upravljanja kakvoćom na razini Sveučilišta. Uspoređujući TNTU s Veleučilištem Šundrica kaže da kada se uspoređuje broj studenata postoji velika razlika. Dok TNTU ima oko 17 000, mi na Veleučilištu imamo tek oko 1000 studenata. Ako se pak uspoređi broj studenata na njihovom strojarskom odjelu s našim strojarskim odjelom onda razlika nije toliko velika. Oni na prvoj godini studija imaju upisano oko 40 studenata na svim smjerovima, što je otprilike dvostruko više od broja studenata na našem studiju strojarstva, ali dvostruko manje od broja studenata na našem strojarskom odjelu....Na strojarskom odjelu TNTU radi oko 40 nastavnika i oko 20 tehničara. Na našem strojarskom odjelu, koji je najbolje ekipiran na Veleučilištu, ima manje od 20 nastavnika, a na cijelom Veleučilištu samo su dva tehničara uključena u nastavu....Na kraju bih naveo još jedan podatak u kojemu nismo niti približno jednaki. To je postotak prelaska studenata iz prve godine studija na drugu, koji je kod nas nažalost ispod 30 posto, dok na ACMT-u i TNTU-u upravo taj postotak predstavlja neprolaznost studenata. Taj podatak valja promatrati i kroz činjenicu da nas razlikuje i drugačiji sustav studiranja."

Imperija uzvraća posjetu

Početkom listopada Veleučilište je ispred TNTU-a posjetio Dr Ian Solomonides. Ovaj uzvratni

posjet iskorišten je za upoznavanje gosta iz Engleske sa životom u krugu Veleučilišta, u okviru kojega je upoznat i sa studentskim projektima. Treba spomenuti da je Dr Solomonides pokazao znatan interes za naš studentski list i izrazio želju da potakne suradnju Gregala sa sličnim projektima u Nottinghamu. Naravno, već dio desetodnevnog gostovanja protekao je ipak u osmišljavanju razvoja ovog zajedničkog projekta.

Strategija

Niska prolaznost studenata (!) jedan je od problema koji se projektom žele ukloniti. O načinima na koji bi ovaj projekt trebao pomoći profesor Šundrica rekao je da je predmet istraživanja ovog projekta učinkovitost nastavnog procesa. Područje na kome se projekt izvodi je izobrazba iz područja strojarstva i računarstva, a namjera nam je da početak projekta bude vezan za strojarski odjel, a da se naknadno proširi i na studije računarstva, brodske elektroenergetike i elektronike, te turizma. Ciljevi projekta su poboljšavanje učinkovitosti nastave iz stručnih predmeta kao što su Mehanička, Materijali i tehnologija, Grafičko komuniciranje i Automatizacija uvođenjem, između ostalog, u primjenu i statističke tehnike kod određivanja sposobnosti nastavnog procesa kao i timske obrade nastavnog programa". Što će to praktično značiti, osjetit ćemo sami.

Po isteku devedesete minute

Očekuje se da će ovaj projekt dovesti do povećanja učinkovitosti nastavnog procesa na zadovoljstvo studenata, njihovih roditelja, budućih poslodavaca i zaposlenika na obje visokoškolske institucije, zaključuje profesor Šundrica dodajući kako bi ova međunarodna suradnja mogla otvoriti mogućnosti uključivanja studenata u projekt, kao i razmjenu studenata na poslijediplomskom studiju.

Deset godina pada berlinskog zida

Berlin je nedavno, 9. studenoga, proslavio desetu obljetnicu rušenja Berlinskog zida, koja je dovela do pada "željezne zavjese" i propasti jednog totalitarnog režima. Na svečanosti, u zgradi obnovljenog Reichstaga, uz bivšeg kancelara Kohla, govorili su G. Bush i Gorbačov kao glavni sudionici događanja prije deset godina. Na proslavi kod Brandeburških vrata okupilo se oko sto tisuća ljudi.

Prije deset godina vodstvo tadašnje Demokratske Republike Njemačke objavilo je nove propise o putovanjima u inozemstvo, želeći ublažiti prosvjede. Ogroman je broj stanovnika Istočnog Bri- na pojurio prema zidu, a istočnonjemačke vlasti pustile su ih da prvi put nakon 28 godina prijeđu u zapadni dio grada. Bio je to početak pada komunističkog bloka, koji je doveo do razvoja višestranačke demokracije, ujedinjenja Njemačke, ali i do krvavih raspada multietničkih država poput SSSR-a i SFRJ.

(I.p.)

Internet preko satelita za 195 kn (s PDV-om) mjesečno

Hrvatska će od sada imati i prvog satelitskog Internet provider-a, tvrtku Clark.

Internet preko satelita donijet će vam nezamislivu brzinu download-a do čak 55 Mbita/s, a upload ide po 33,6 kbita/s. Ako želite koristiti ovaj posljednji modni krik u hrvatskoj, trebat će vam satelitski prijemnik i PC kartica, a mjesečna pretplata je 195, 00 kuna s tim da je u cijenu uključen PDV.

PC kartica Clark SM -200 Turbo Internet kartica sa digitalnim satelitskim prijemnikom, daljinskim i dekoderom (opcija) doći će vas 4 700 kuna plus PDV, a Clark NET DVB-S plus dvanaest mjesečna pretplata na servis u kunama kaže 3 850,00.

Minimalna PC konfiguracijaza PC kartice Internet putem sateliteta je Pentium 133 Mhz sa minimalno 32 MB i najmanje 1 MB VGA karticom.

(J.a.)

Milenijski most za Dubrovnik

Prije gotovo dvije godine smo bili svjedoci svečanog otvaranja gradnje mosta preko Rijeke dubrovačke. No, tada se ispostavilo da se radi o jeftinom predizbornom obećanju. Ipak, tko čeka, taj i dočeka. Zadnjih nekoliko mjeseci intenzivirali su se radovi oko mosta preko kojeg Dubrovnik dostojno ulazi u 21. stoljeće.

Prvi ozbiljni pokušaj izgradnje mosta počeo je 1991. godine, no rat je prekinuo te aktivnosti, a sama odluka o premošćavanju donesena je još prije 20 godina.

Osim skraćivanja puta za Dubrovnik za više od deset kilometara, most preko Omble pridonijeti će smanjenju intenziteta prometa na sadašnjoj prilaznoj cesti Dubrovniku. Ne moramo ni naglašavati što to znači za jednu turističku destinaciju kao što je Dubrovnik. Predviđanja planera, koja kažu da će početkom idućeg milenija postojećom cestom dnevno prolaziti više od 7 000, a godine 2014. više od 10 000 vozila, samo su dodatni prilog tezi o nužnosti izgradnje mosta.

Prilazna cesta sa zapadne strane, dužine 1 886 metara, već je završena, a prilazna cesta s istočne strane se dovršava. Prema projektu, duljina osta s prilaznim vijaduktom iznosi 485 metara. Konstrukcija mosta sastojala bi se od dva otvora, većeg u duljini od 303 i manjeg od 91 metra, odnosno ukupno 394 metara duljine. Prilazni vijadukt duljine je 91 metar, odnosno dva puta 45,5 metara. Most je u stručnim krugovima dobio naziv "ovješena greda" jer se prilikom njegovog projektiranja posebno vodilo računa o zahtjevima nesmetane plovidbe. Troškovi izgradnje mosta procijenjeni su na 80 milijuna kuna.

(I.p.)

ZBUNJENI PENIS: U URUGVAJU SVE MANJE HRVATA

Piše: Lukša Čičovački

Dok se demografska slika Hrvatske obavlja u sivilo, a akteri populacijskih pokreta otužne prikaze zabrinjavajućeg stanja pretvaraju u loše scenografije tragičnih igrokaza, pita li se itko koliko nas košta ta predstava i želimo li je gledati na globalnoj sceni ili u našem malom seoskom kazalištu?

Demokracija...i to je Amerika

Život bez djece je kao drvo bez lišća. Kad bi meni netko dao vlast, ja bi pobačaje zabranio zakonom. Zar vas činjenica da natalitet iz godine u godinu pada nimalo ne zabrinjava? U našoj zemlji, koja je u pogledu brige za majku i dijete bez premca u svijetu? U našoj zemlji, u kojoj nitko ne mora strahovati za budućnost svog djeteta?, pitao se Kundera u jednom od svojih boljih djela i ...dobio odgovor. Nekoliko desetljeća kasnije, s druge strane velike bare, John Salvi pobrinuo se da odgovor na ova pitanja bude jasan i glasan, koliko to TNT može biti. Naime, u zadnjih par godina, ovaj strastveni borac za ljudska prava, posvetio se dizanju u zrak amer-

ičkih klinika za pobačaje i tako, letećim dijelovima ljudskih tijela, baby boomu dao sasvim novo značenje.

I dok cijele Sjedinjene Američke Države drhte od "salvi" kreativnog nereda, anesteziolozi putuju u više sfere svijesti, a ginekolozi ginu kao da se to rimuje, službena politika Država ostaje nepoljuljana. Pravo na pobačaj kao civilizacijsko dostignuće, pravo je svake žene i zajamčeno je Ustavom. Prakticiranjem tog prava u SAD-u se godišnje izvrši 1,4 milijuna pobačaja, što je brojka koja predstavlja trećinu populacije Hrvata. U Hrvatskoj...

Demokracija

U Irskoj se, pak, stvari malo drukčije razvijaju. Pozitivna populacijska stopa, tvrde analitičari UNDESA (United Nations Department of Economic and Social Affairs), čvrstim koracima vodi Irce u 21. stoljeće. Naime, predviđa se da će zeleni otok do 2050. godine utonuti u Atlantik za ekvivalent težine jednog milijuna stanovnika viška i time za isti taj milijun prestići Lijepu Našu, kojoj do

polovice sljedećeg stoljeća prognozira pad sa sadašnjih 4,48 na 3,67 milijuna stanovnika. Tako će, čini se, Irca utonuti točno onoliko koliko mi isplutamo, pa se može pretpostaviti da se razina svjetskog mora neće znatno mijenjati. Bar ne zbog Iraca i Hrvata.

Irska demografska politika, jedina na europskom tlu, zabranjuje pobačaj. Referendumom kojim se narod 1992. godine izjasnio za legalizaciju pobačaja, do danas nije pretočen u zakonske akte. Četiri tisuće žena godišnje odlazi u Veliku Britaniju zbog pobačaja.

Magnificat anima mea Dominum. Interim...

Nakon nemira u SAD-u i loših poteza vlasti u Irskoj, vraćamo se u Domovinu. Kod nas na televizoru ...Mir i dobro. U emisiji: selo Rastovac, nedaleko Ivanjske, 54 stanovnika, od toga 14 mladih od 50 godina, a od toga samo jedna djevojka, Danijela. U pokušajima da objasni kako bi jedino zdravstvena zaštita, dostava namirnica, zabava i slični prozaični preduvjeti povratili život u selo, spomenutu djevojku prekida novinarka zaključujući da bi "samo čudo" moglo pomoći selu u začaranom trokutu Bjelovar-Garešnica-Čazma. I valja se složiti, zar ne? Samo čudo i ništa drugo.

Kundera tvrdi da je kult rađanja dio diktature prirode i da zbog toga u propagiranju populacije ne treba tražiti nikakve razumne argumente, te nastavlja - *Mislite li da iz onoga što o populaciji pripovijeda crkva odzvanja glas Isusov ili da vam se kroz propagiranje pop-*

ulacije u komunističkim zemljama obraća Marx? Želja da se sačuva ljudski rod dovest će na kraju do toga da će se čovječanstvo na ovoj maloj Zemlji ugušiti. Ali propagatori populacije i dalje melju svoje, a sentimentalna publika udara u suze nad svakom slikom nasmijane bebe ili majke koja doji dijete.

Zidarski s Podrikušom i Teretna

Prolazeći kroz ruke raznih "demografa", od 1857. godine, kada je brojila 2 181 499 stanovnika, do danas, populacija Hrvatske rastegnula se za približno 2,5 miliona. Kroz to vrijeme površina zemlje mijenjala se više ili manje nošena ratnim vihorima, no od 1948. godine Lijepa Naša rasprostire se na stalnih 56 538 kvadratnih kilometara. Iako je trenutačna površina zemlje, koja se koristi za proizvodnju onih slasnih, malih biljnih i životinjskih vrsta, koje volimo zvati hranom, najsličnija kvadraturi kruga, prema nekim procjenama pretpostavlja se da zauzima manje od 30 posto hrvatske nam zemlje. S obzirom da na svakom kvadratu mile nam zemlje stanuje 79 Hrvata, jednostavnim računskim operacijama, lako je doći do podatka da se sa istog kvadratnog kilometra njive hrani 265 ljudi. Ova činjenica, iako šokira, sama za sebe ne predstavlja značajan problem, ukoliko se u obzir uzmu veliki hrvatski uvozni afiniteti. Iako...

Prema podacima UNDESA svjetska potreba za hranom iz godine u godinu raste za 40 posto. Samo u periodu od narednih dvadeset godina na Zemlji će

biti proizvedeno točno onoliko hrane koliko je Svijet konzumirao u zadnjih deset tisuća godina. Predpostavke su da niti to neće biti dovoljno s obzirom da je stopa rasta populacije, iako opadajuća, i dalje znatno veća od stope rasta proizvodnje hrane.

lus trium liberorum

Herod je bio kralj. Bio je odgovoran, ne samo za sebe. Nije mogao reći kao ja: neka ostali rade kako žele, ja neću povećavati broj ljudi. Herod je bio kralj i znao je da mora odlučivati i ne samo u svoje ime nego i u ime drugih, i odlučio je u ime čovječanstva, da se čovjek više ne treba razmnožavati. I tako je počelo ubijanje novorođenčadi. To nije bilo iz tako niskih pobuda kako to kaže predaja. Herod se rukovodio najplemenitijom težnjom - osloboditi svijet iz kandži čovjeka, kaže Kundera.

Negdje u isto vrijeme, starorimski car August uvodi lus trium liberorum (Pravo troje djece). Tim zakonom, rimskim se roditeljima s najmanje troje djece daju posebna prava i povlastice kako bi se povećala populacija.

Činjenica je da Hrvatska ima tristo do četiristo tisuća ljudi manje nego što bi to bilo realno u okolnostima u kojima se nalazi, no isto tako, stoji i podatak da je svjetska populacija davno prešla dozvoljeni prag. Na koji način će vlasti rješavati ovaj problem, demokratskim ili demokracijskim, carskim ili kraljevskim, američkim ili irskim modelom, pitanje je koje, u predizborno vrijeme, ne smije biti izostavljeno.

Danas, kad postoje tolika kontracepcijska sredstva, abortus ne predstavlja samo amoralan čin, nego i odraz krajnje zaostalosti i neinformiranosti

ŽELJENI ABORTUS ILI NEŽELJENO DIJETE?

Piše: Tanja Njavro

O abortusu se danas, na sreću ili na nesreću, govori sve češće, naglašavajući zanimljivost i delikatnost teme o kojoj većina ljudi zna malo. Glavno pitanje vezano uz sve rasprave o pobačaju jest je li pobačaj ubojstvo, odnosno kada ustvari počinje ljudski život.

Iako nam statistički podatci pokazuju činjenicu da je u Hrvatskoj broj pobačaja drastično smanjen, 1987. godine napravljeno je 48 608 pobačaja, a 1997. godine 10 036, problem nataliteta u Hrvatskoj je sve češće spominjan. Zalažući se za što veći broj Hrvata, Ministarstvo znanosti i tehnologije, Ministarstvo prosvjete i športa, te Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži izdalo je publikaciju skupine autora "Što tvrdi moderna znanost o početku života pojedinog čovjeka".

Na samom početku publikacije, autori tvrde da jedino znanost može dati pravi odgovor na pitanje kada počinje ljudski život. Svoju tvrdnju objašnjavaju time da se znanstveni odgovori temelje na činjenicama, a ne na mišljenju, promatranju ili nađanju. Oni se temelje na razu-

mu, a ne na osjećajima.

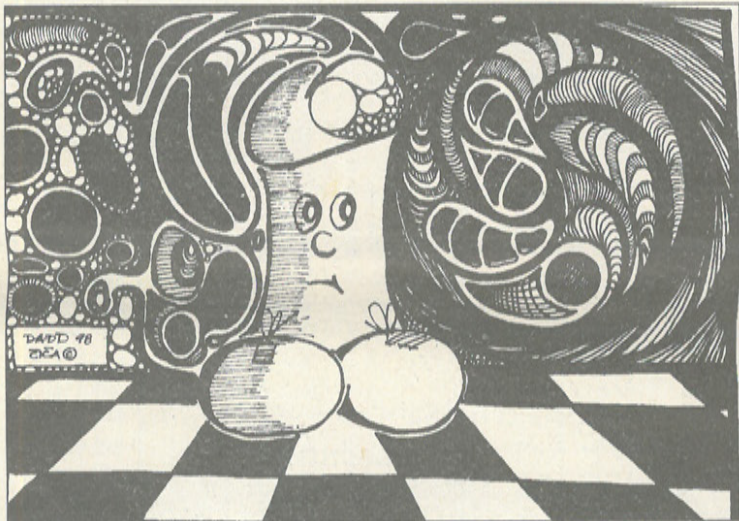
Nadalje, znanstvenici tvrde da život nikad ne prestaje, nego se prenosi sa jedne stanice na drugu, što znači da je nerođeno dijete u svakom trenutku postojanja živo. Na pitanje kada život postaje ljudsko biće, znanstvenici odgovaraju da se ljudskost također prenosi i da od trenutka oplodnje nerođeno dijete nije ništa drugo nego ljudsko biće. Na ove konstantacije znanstvenici daju i slikovito objašnjenje u rečenici *Beba započinje život kao jedna stanica, manja od točke na kraju rečenice.*

Da se o abortusu govori i u drugim zemljama, najbolje svjedoči pismo talijanskog senatora *Claudia Magrisa* časopisu "Piccolo", gdje kaže *Moj najveći razlog protivljenja legalizaciji abortusa jest da svako ljudsko biće, u svakoj, pa i najosjetljivijoj, fazi njegova postojanja ima pravo nadživljenja. Svi moraju moći slobodno urediti vlastito tijelo i sudbinu, ali da ne oštete trećega. Zbog toga ne smijemo zanemariti prava djeteta od trenutka kad je začeto, ali ne smijemo ni ostaviti majku, odnosno par, same s problemima koje donosi dijete.*

Senator nadalje tvrdi da

društvo treba biti solidarno, da su nove fiskalne politike neodgovorne, te da se samohrane majke ne smiju tako ozbiljno okrivljavati kao što je bio slučaj do sada. Kao prevenciju abortusa navodi informiranje i obrazovanje o prevenciji začeca, te o dostojanstvu materinstva i očinstva. Svoje pismo senator zaključuje izjavom da samo pravilno formirane osobe, upoznate sa svim posljedicama abortusa, mogu odgovorno odlučiti o roditeljstvu i surađivati u porastu nataliteta.

Dakle, sve ono što dajemo i primamo u ljubavnim vezama nije bezazleno i nije tek strast. Trebali bi biti svjesni svake ljepote, ali i neugodnosti koja je moguća, jer kad se ona dogodi mi smo ti koji odlučujemo o svojoj sudbini i o sudbini negog drugog. Nasični prekid trudnoće ne može se ni u kom slučaju opravdati. Danas kad postoje tolika kontracepcijska sredstva, abortus ne predstavlja samo amoralan čin, nego i odraz potpune zaostalosti i neinformiranosti. U svakom slučaju, sveukupno poboljšanje životnog standarda pomoći će rađanju željene djece puno više od zakonom zabranjenog abortusa.

REAGIRANJE

Poštovano uredništvo!

S velikim sam interesom pročitao članak u GREGALU, koji se prvi put bavi teškim pitanjem demografskog rasta i još težim pitanjem pobačaja. Nevolja je samo što je autor očito isprepadana i zbunjena osoba (pa mu je u samom naslovu čak i penis zbunjen).

Naime, autor čita vrlo učene autore koji govore o stravičnom porastu broja stanovnika na Zemlji, a ne čita SLOBODNU DALMACIJU u kojoj istovremeno može pročitati na primjer vijest da na nekoliko zadarskih otoka nema nijednog djeteta. Jedina šansa za održavanje škole otvorenom je jedna učiteljica koja očekuje bebū. Bilo bi valjda korisno pročitati i naš statistički godišnjak, pa vidjeti koliko je to milijardi novorođenčadi iz Hrvatske da ugrozi biološku ravnotežu svijeta: tri, četiri ili možda čak pet ...

Dalja totalna zbunjenost autora ogleda se u očitom nepoznavanju stupnja na kojem je današnja znanost razotkrila detalje ljudske plodnosti, i da to znanje danas leži na dohvatu ruke svakog kulturnog i odgovornog čovjeka i žene. Da je muškarac koji ove činjenice ne želi upoznati, i nebrigrim tjera ženu na abortus, zločinac i nečovjek.

Držim da je također iole in-

formiranim osobama jasno da abortus ne može biti nikakav oslonac demografske politike ni osnova planiranja obitelji. Naravno, nijedan mladi čovjek ne mora biti pretemeljito upoznat sa svim činjenicama i detaljima na ovom svijetu, ali sam isto tako siguran da mora pokazati mnogo više poniznosti pred temeljnim pitanjima koja zadiru u samu bit ljudskosti, života i problema koji muče i opterećuju milijune.

Nije li, umjesto sijanja panike o prenapučenosti, u zemlji gdje se javlja izumiranje, u ime osnovne ljudskosti daleko važnije zauzeti se za temeljito prosvjeđivanje što šireg kruga građana sa detaljima ljudske plodnosti, pa da se i u okviru Veleučilišta organiziraju takva predavanja.

Dovođenje u vezu dječjih dataka i prenapučenosti kugle zemaljske bilo bi me nasmijalo da nije otužno. Zna li poštovani kolega koliko "sitno bogatstvo" daje dječji dodatak, a koliko troškova zahtijeva uzgoj jednog djeteta.....I da Republika Hrvatska nije zemlja sa milijardom stanovnika nego negdje oko 4.7 milijuna.

Mogu li na kraju dodati, da smo svi mi začeti, rođeni, odgajani uz mnogo, mnogo truda i ljubavi, da ljubavi ...

S poštovanjem
Ivo Jelić

OBREZANE ŽENE

Piše: Ivan Pamić

Vjerojatno ste već čuli o obrezivanju muškog spolnog organa i kontroverzi u svezi s tim, no jeste li ikad čuli o obrezivanju žena, koje je daleko surovije i bolnije? Ukoliko niste, a imate slab želudac preporučujem vam da ne čitate dalje.

Od Senegala preko Malija, Čada, Egipta do Irana, u preko 36 zemalja, preko 30 milijuna osoba ljepšeg spola bude osakaćeno obrezivanjem. Postoje četiri vrste obrezivanja žena. Prvi je tzv. *suni*, a sastoji se od izrezivanja vrška klitorisa ili uboda iglom u taj organ. Općenito, ovo je "najblaži" i najmanje štetan vid obrezivanja. Druga, *preinačena suna* sastoji se od djelomičnog ili potpunog izrezivanja klitorisa. Treća je vrsta obrezivanja djelomično ili potpuno odsijecanje klitorisa i malih usana, koji se sastoje od živčanog tkiva. Obrezivačica tu "operaciju" može izvršiti običnim kuhinjskim nožem, britvom, noktima ili čak kliještima. U plemenu Nandi, u Africi, to se izvodi paljenjem. Kod tog slučaja obrezivačica najprije nadraži klitoris koprivom, da bi ga zatim spalila ugarkom.

Ipak, najokrutniji i najsuroviji način obrezivanja je tzv. **faraonsko obrezivanje**, pri kojem obrezivačica počinje izrezivati klitoris i male usne, pa podrezuje unutrašnje stijenke velikih usana, da bi poslije toga uslijedilo šivanje! Uzima se šest bodlji bagrema, dugih desetak centimetara, probuši ono što ostaje od velikih usana, tako da se spoje jedna s drugom. Da se rana ne bi otvorila, rhvovi bodlji vežu se uzicom. Tako je djevojka sašivena po cijeloj duljini spolnog organa, osim malog otvora koji služi za mokrenje i menstrualno izlučivanje. Poslije tjedan dana, kada rana zaraste, izvlače se bodlje. Muke "zakopčanih" time ne prestaju, jer se moraju "otkopčati" prilikom udaje. Taj rez izvodi muž, koji odmah potom stupa u spolni odnos, koji je učestao u sljedećih osam dana kako bi se spriječilo zarastanje! U nekih afričkih plemena žena se zašiva pred svako putovanje muža i otvara poslije njegovog povratka. Prilikom rađanja, također sljedeći otvaranje nožem, uz rizik da se ozlijedi novorođenče.

Čitavo ovo obrezivanje izvodi se bez anestezije, a rana je i otvorena za bakterije. Zaraze nekad uzrokuju sterilnost kod žena, a nerijetko žene uslijed gubitka krvi i umru tijekom obrezivanja. Oko 85 posto obrezanih žena je frigidno, no usprkos svim ovim razlozima obrezivanje se i dalje vrši i to ponajviše iz razloga što se u malim, konzervativnim sredinama neobrezana žena odbacuje i smatra nečistom. U plemenu Bororo neobrezane nazivaju "prašumskim kujama". I tako u strahu od osjećaja manje vrijednosti, djevojka upoznaje muke i boli ženskog obrezivanja i unatoč gađenju od operacije, i svoje će kćeri podsticati da se podvrgnu istom postupku.

Iako je ovakav način nehumanog i nepotrebnog "mesarenja" u znatnom padu, obrezivanje se i dalje vrši, a ponekad i u suvremenim bolnicama.

Ipak je postojalo parenje između dvije ljudske vrste (vjerojatno kao posljedica silovanja). Kontroverzno pitanje miješanja uskoro će se riješiti genetskim ispitivanjima, a do tada se možemo pitati skriva li se u nama makar djelić neandertalaca.

POVODOM STOGODIŠNJICE OTKRIĆA FOSILNIH OSTATAKA KRAPINSKOG NEANDERTALCA 1899.

Piše: Ivan Pamić

...u blizini ognjišta vidio sam i krotine kremenastog kamena, što je bilo predviđeno za uporabu. Uz to vidio sam i komadiće životinjskih kosti, a izvadio sam jedan kutnjak od čovjeka, zapisao je u svojim zabilješkama poznati antropolog i paleontolog **Dragutin Gorjanović Kramberger**, koji je poslije ostao poznat kao pronalazitelj fosilnih ostataka Neandertalaca u Krapini. Tim otkrićem učinjena je velika strvar u razumijevanju neandertalaca, jer su u špilji na Hušnjakovom brdu pronađeni brojni ostaci (1000 fragmenata kostura fosilnih ljudi, 3 000 ostataka životinjskih kosti, te drugi).

Tko su ustvari neandertalci, gdje i kad su živjeli, te jesu li oni naši preci mučilo je znanstvenike od trenutka kad je u njemačkoj dolini Neanderthal prvi put pronađen ostatak te ljudske vrste.

Dokazano je da je nakon *Homo habilisa*, prvog člana roda *Homo*, te *Homo erectusa*, koji je napustio prakolijevku čovječanstva, Afriku, šireći svoja staništa prostranstvima Europe i Azije, zahvaljujući ponajprije sposobnostima loženja vatre i gradnji nastambi, *Homo sapiens* nean-

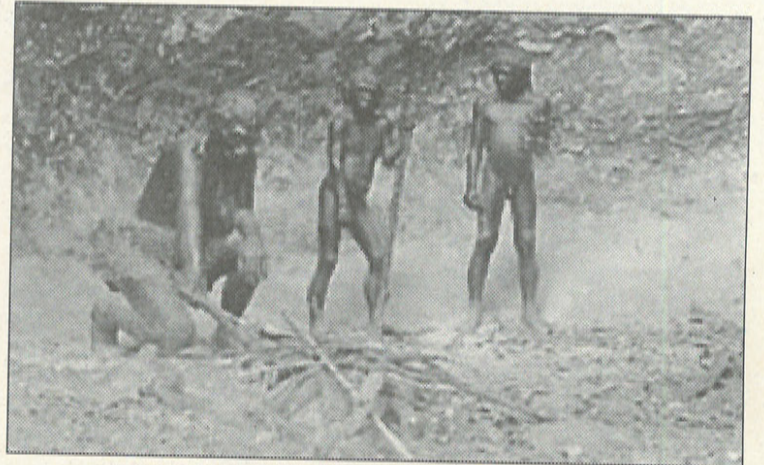
derthalis bio zapravo prvi nositelj one velike duhovne revolucije, koja u samoj biti diferencira ljudsku vrstu od najbližih životinjskih srodnika.

Neandertalci su bili manji od današnjih ljudi, zbijeniji, s kraćim udovima i čvrstim kostima. Imali su nisko čelo, široke nosnice, jake čeljusti i zube. Zbog tih karakteristika mnogi su ih dugo vremena smatrali majmunolikim i prigrlupim stvorenjima, što ne odgovara činjenicama. U stvari, neandertalci su imali veći mozak od nas, pa je tako lako moguće da su bili i inteligentniji. Robusna građa bila je samo prilagodba organizma oštroj, skoro polarnoj klimi koja je vladala Europom u njihovo vrijeme.

Najstariji ostaci neandertalaca u Europi pronađeni su u špilji u gorju Sierra de Atapuerca na španjolskim Pirinejima, a starost im se procjenjuje na 250 000 godina. Podaci o neandertalcima počinju blijeđiti prije nekih 180 000 godina, kada su ledenjaci prekrili Europu, pa je sljedećih 50 000 godina kontinent bio nenastanjen. Ponovnim zatopljenjem počinje novo, klasično razdoblje ove vrste, kojemu pripadaju i nalazi iz Krap-

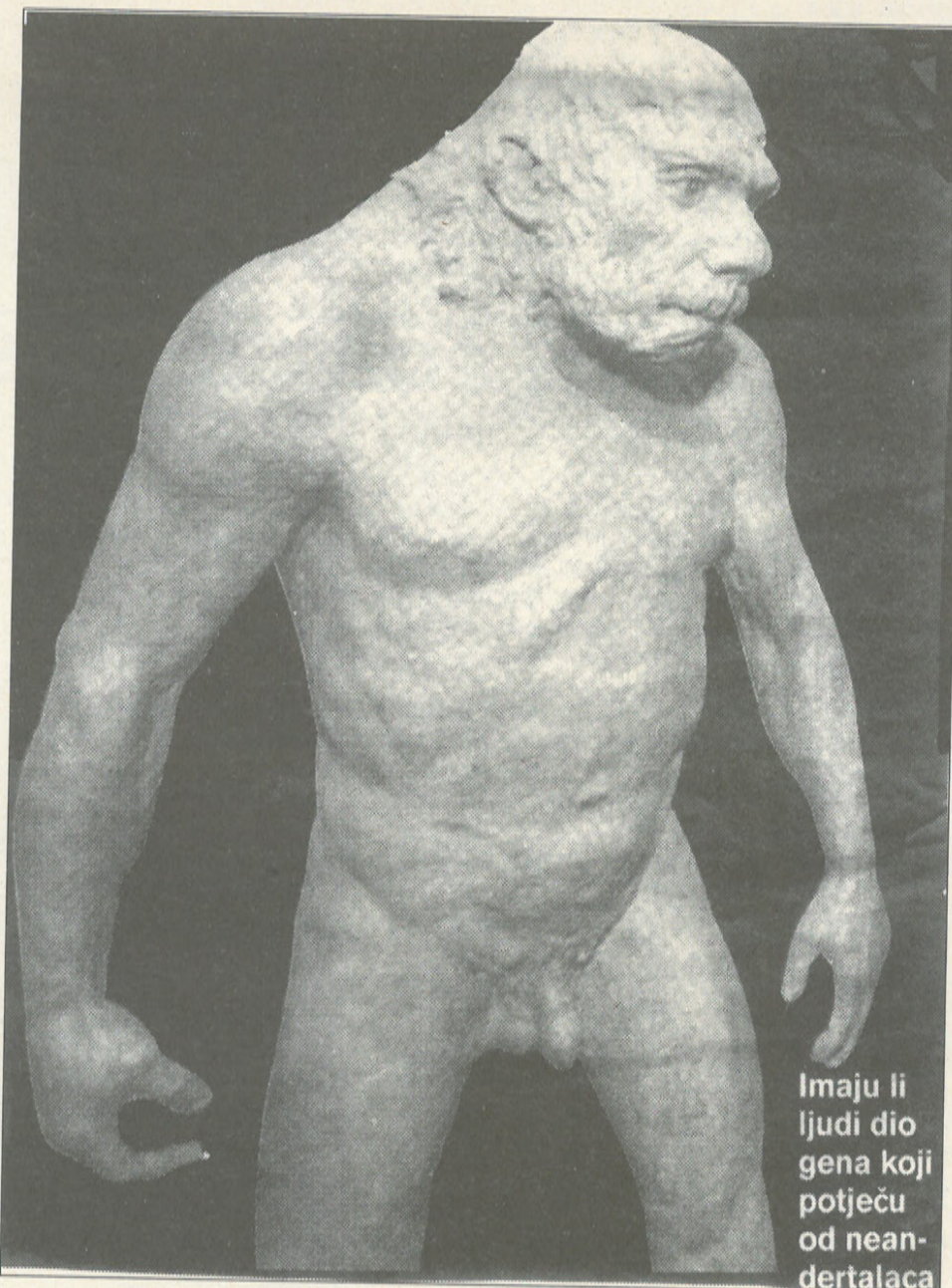
ine starosti 100 000 godina. Klasični neandertalci bili su lovci i sakupljači koji su živjeli u stalnoj opasnosti od vukova, medvjeda, pa čak i lavova, koji su u to doba naseljavali Europu. U Njemačkoj su otkriveni ostaci

pretke, no izgleda da se s njima i križao. Kostii pronađene u špilji Vindija, u Hrvatskom zagorju, su najmlađi dosad otkriveni ostaci neandertalaca, stari 28 000 godina. To je najjači dosadašnji dokaz da su neandertalci živje-

li u isto vrijeme i na istom prostoru na kojem i suvremeni ljudi. Primjerci suvremenih ljudi, koji potječu od prije 100 000 godina, pronađeni su u Africi i Srednjoj Istoku, a oni pronađeni u Srednjoj Europi stari su oko 32 000 godina. Prema tome, možemo zaključiti da su na Bliskom Istoku neandertalci i moderni ljudi živjeli u susjedstvu nekoliko desetaka tisuća godina, a u Srednjoj Europi to "preklapanje" je postojalo oko 5 000 godina. Vjerojatno su suvremeni *Homo sapiens*, s poboljšanjem klime u Europi, sve više potiskivali neandertalce u nepristupačne predjele. Zahvaljujući boljoj prilagodbenosti i većem stupnju inteligencije, broj *Homo sapiensa* se povećavao nauštrb broju neandertalaca, da bi ovi na posljetku, prije oko 25 000 godina, izumrli. Postoje mnoga mišljenja da su se određene grupice neandertalaca ipak uspjele održati sve donedavno. **Herodot** spominje u svojoj Historiji kako su Indijci trgovali s jednim plemenom psoglavih ljudi, a brojne legende diljem svijeta govore o stvorenjima nalik neandertalcima, koji lunjaju planinama Kavkaza, Himalaja, Altaja, te po sibirskim i kineskim šumama.

Postavlja se pitanje kakav je bio odnos *Homo neanderthalis* i *Homo sapiensa*, jesu li se međusobno sukobljavali ili parili? Smatra se da su prevladavali krvavi sukobi, no otkriće ostataka djeteta, hibrida Neandertalca i modernog čovjeka, u Portugalu dokazuje da je ipak postojalo i parenje između dvije ljudske vrste (vjerojatno kao posljedica silovanja). Kontroverzno pitanje miješanja uskoro će se riješiti genetskim ispitivanjima, a do tada se možemo pitati skriva li se u nama makar djelić neandertalaca.

Imaju li ljudi dio gena koji potječu od neandertalaca

Ne smijemo biti imuni na nove ideje i mladim umjetnicima se mora dati šansa za nastup na Festivalu.

BLIŽI LI SE SUTON LJETNIH IGARA?!

Razgovara: Srđan Žitković

Većina ljudi zna da je Dubrovački ljetni festival jedan od najpoznatijih festivala u Hrvatskoj, pa i u Europi. Upravo ove godine navršilo se pedeset godina tradicije i postojanja Dubrovačkih ljetnih igara. Da bi se pobliže upozнали s nekim važnim događajima i činjenicama vezanim uz Festival, razgovarali smo sa gospodinom **Tomom Vlahutinom**, višim savjetnikom u festivalu.

Kako ste počeli s radom na Festivalu?

Moj prvi susret sa Dubrovačkim ljetnim igrama datira iz ranih pedesetih godina kad sam kao učenik, a kasnije i student, sudjelovao u svim poslovima pripreme i realizacije ljetnih igara. S profesionalnim radom na ljetnim igrama počeo sam 1964. go-

Grad volio, treba ga poznavati i živjeti s njim u najsretnijim, ali i teškim trenucima. Upravo zbog toga sam ponosan što sam, kao ravnatelj, bio u prigodi nastavljanja kontinuiteta djelovanja Festivala u najtežim ratnim godinama.

Dubrovnik se branio kulturom i u tome je Festival imao značajnu ulogu. Ratno razdoblje nije niti najbolje, niti najlošije razdoblje Festivala, ali je zasigurno najčasnije. Održao se kontinuitet, što je za sve umjetnike i organizatore bila sveta zadaća prema Gradu i hrvatskoj kulturi.

Kako ocjenjujete uspjeh ovogodišnjeg Festivala?

Kad smo pripremali pedeseti Festival zamislili smo ga kao kraj sjajnog razdoblja dubrovačke kulture. Bitno nam je bilo imati dobar dramski i glazbeni program. Bez obzira na sve što se događalo na ovim predjelima, nije se stvorila kriza u Festivalu. Za 50 posto izvedbi tražila se karta više, a to je najvrijednije za umjetnike i organizatore. Smatram da je ovogodišnji Festival izuzetno uspio, te da je program

znalački odabran i ostvaren po najstrožim pravilima kazališne i koncertne prezentacije.

Recite nam nešto o umjetnicima na Festivalu?

Sudjelovalo je dvije tisuće umjetnika iz više od trideset zemalja. To možemo zahvaliti velikom broju ljudi iz Svjetskog zbora mladih. Bilo je 79 izvedbi, od toga 46 dramskih, 31 glazbena, te 4 izvedbe folklor. Ove godine bilo je nešto više mladih ljudi iz Italije, Engleske i Mađarske. U glazbenom dijelu je većina umjetnika bila iz inozemstva.

Kakva je suradnja Festivala sa umjetnicima, Gradom i njegovim građanima, te ostalima institucijama u Gradu?

Festival je postigao zavidne rezultate u proteklih pedeset godina zahvaljujući dobroj suradnji sa umjetnicima i ansamblima iz zem-

lje i inozemstva. Ta suradnja je i temelj Dubrovačkog festivala. Festival nema svoj ansambl i umjetnike, ali je malo umjetnika u svijetu koji su gostovali na svjetskim festivalima, a nisu bili u Dubrovniku. Brojni ansambli i umjetnici iz inozemstva su i po nekoliko puta bili u Dubrovniku, jer je svakom ansamblu i umjetniku vrlo važno nastupiti u Gradu, budući se Dubrovnik svrstava u prestižne festivale Evrope.

Suradnja s dubrovačkim institucijama i građanima Dubrovnika više je nego dobra. Zahvaljujući građanima Dubrovnika, Grad je "izmišljeno" mjesto za teatar na otvorenom. U Dubrovniku se na najbolji mogući način spojila jedinstvenost arhitekture i ljubav građana prema Festivalu, pa su rezultat toga nezaboravne dramske i glazbene izvedbe. Posebnu važnost treba uputiti najmlađim Dubrovkinjama i Dubrovčanima, koji svoje praznike zamjenjuju radnim danima na festivalu. Ti mladići i djevojke ujedno su i najbolji poklisari dubrovačke i hrvatske kulture, te stvaraju nezaboravne dojmove.

Bi li i mladi, ako bi napravili predstavu, dobili priliku izvođenja iste na Festivalu?

Dubrovački festival gaji tradiciju, međutim, nije nesklon i novim idejama. Vrijedni stari tekstovi i potvrđena glazbena literatura, uz suvremeni izraz, apsolutno daje mogućnost organiziranja i upriličavanja novih oblika umjetnosti.

Ove godine smo pokušali ponovno oživjeti jedan teatar i stvoriti atmosferu koju mogu učiniti samo mladi umjetnici. Čini mi se sasvim normalnim da u trećem tisućljeću, a u drugoj polovici stoljeća igara, na repertoaru budu sva djela prihvaćena od onih koji vole dobar teatar i glazbu. Ne smijemo biti imuni na nove ideje i mladim umjetnicima se mora dati šansa za nastup na Festivalu.

Hoće li se otvarati i novi scenski prostori?

Dubrovnik je grad koji se može pohvaliti izgledom jedinstvene pozornice. U Dubrovniku nema velikih glazbenih i kazališnih dvo-

rana, ali zato postoji jedan prekrasan mali teatar u koji spadaju Knežev dvor, Lovrjenac, Revelin, Sv. Ivan, Bokar, skalini i poljane Grada.

Ne postoji grad na svijetu koji na malom prostoru ima toliko otvorenih scenskih prostora. Do sada je upotrebjeno preko 60 takvih mjesta na području Dubrovnika, a siguran sam da će redatelj i novi organizatori Festivala pronaći još jedinstvenih pozornica za svečanost kulture u Gradu.

Što je s predstavom "Skup" i glumcem Izetom Hajdarhodžićem?

Skup se igra u Dubrovniku od 1950. godine. Zlatno, nedostižno doba Festivala su 60-te i 70-te godine, upravo zahvaljujući jednom velikanu hrvatskog glumišta, gospodinu **Izetu Hajdarhodžiću**. Njegove kreacije Držićevih likova su najviše što se može postići u teatru. Njegove kolege, kojih ima mnogo i u drami i u glazbi, jednako tako, svojim ulogama odredili su vrlo visoko mjesto dubrovačkom festivalu na ljestvici evropskih festivala. Vrlo je teško posebno izdvojiti neke umjetnike, jer je popis zaista impozantan. Svi su oni nesebično poklonili dio svog života i sebe Dubrovniku i njegovom festivalu. Predstave se postavljaju i igraju određeno vrijeme, traju onoliko koliko ih publika prima. Neke su trajale čak do 10, 12 ili 13 godina. Neki se tekstovi postavljaju na repertoar i po nekoliko puta. Tekstovi i glazbeni programi u svakom vremenu predstavljaju vrijednosti, a kako će ih redatelji i dirigenti s umjetnicima interpretirati, ovisi o njima. Pojedini tekstovi i predstave su vječno žive.

Kako vidite budućnost Festivala?

Po mom dubokom uvjerenju, Festival će i dalje biti jedinstveni festival hrvatske i svjetske kulture. Ono što Festival mora učiniti, jest, u budućnosti još i više, biti u službi hrvatskog i dubrovačkog turizma. Dubrovački ljetni festival je nezamjenjiv način promicanja hrvatske kulture i turizma.

Od kada se dodjeljuje nagrada Orlando i što ona predstavlja za umjetnike?

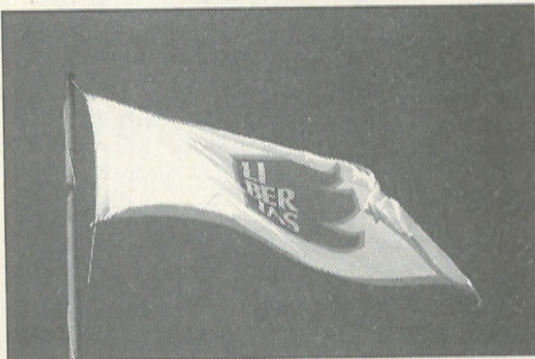
Nagrada Orlando je prvi put dodijeljena 1976. godine, a utemeljena je od novinske kuće Vjesnik. Od 1992. godine pokroviteljstvo preuzima HRT i glavna joj je zadaća odavanje priznanja umjetnicima za vrhunska ostvarenja na Dubrovačkim ljetnim igrama. Ponosni smo što je nagrada postala prestižna i vrlo cijenjena, ponajprije zahvaljujući ozbiljnosti pristupa. Ove godine su dvoje mladih umjetnika primili Orlando i njima zaista s pravom i pripada. To su Bojana Gregurić, za ulogu Pavle u predstavi "Dubrovačka trilogija" i Frano Krasovac, voditelj i dirigent Dubrovačkog komornog zbora.

Koja je najizvođenija predstava u povijesti Festivala?

To su predstave "Skup" i "Aretej", a njima se može dodati i predstava "Dundo Maroje". Aretej je u kontinuitetu najizvođenija predstava, jer se prikazivala 13 godina zaredom.

Kako ocjenjujete rad festivalskog press ureda?

Stara uzrečica kaže da je press ured žila kucavica. Njihova ovogodišnja aktivnost može biti samo dodatak na jednu vrlo uspješnu sezonu. Ono što je karakteristično i pohvalno jest da su svi podaci, bilteni i festivalske vijesti bile promptno unošene na Internet mrežu, tako da je Festival bio prisutan u čitavom svijetu. Djevojke koje su radile u press-u vrlo su ozbiljno obavljale svoj dio posla i bile su na usluzi kritičarima, novinarima i izvijestiteljima, koji su u svako doba dana mogli imati prave podatke o Festivalu, izvedbama kao i dobit fotografije o Festivalu. Zahvaljujući press-u, mnogo toga smo doznali o umjetnicima i ansamblima jer su na brojnim konferencijama za tisak iznijeli svoje dojmove o Dubrovniku, o svojim umjetničkim dostignućima, te naravno, svojim razmišljanjima o Festivalu. Sve što je zabilježeno riječju i slikom na najbolji način svjedoči o događanjima na Festivalu. Stoga je ovogodišnji Festival bio jedan od najuspješnijih.

dine, kad smo, najprije stidljivo, utemeljili službu propagande i dokumentacije, te press službu igara. 1966. godine Statutom smo potvrdili postojanje jedne nove, vrlo važne, službe u igrama. Kao šef propagande radio sam do kraja sedamdesetih godina, da bi se početkom devedesetih ponovno vratio na mjesto direktora marketinga, a potom i direktora festivala, te konačno, odlukom Ministarstva kulture RH, u pedesetoj godini festivala, sudjelujem u radu kao viši savjetnik

Raditi u festivalu osobno smatram velikom čašću i rijetki su oni koji imaju tu privilegiju. Ono što se nikad ne smije zaboraviti na ovom radnom mjestu, je, vrijednost hrvatske kulture, sjajna prošlost i sadašnjost Dubrovnika. Raditi na Festivalu može samo onaj koji voli ovaj Grad, a da bi se

12
GREGAL
Broj 14

FAHRENHEIT 451: RAĐANJE POBJEDONOSNE IDEJE

Piše: Lukša Čičovački

Unatoč preteškom nam bremenu pedeseta (nije li nam isto sa i bez njega?) vašem skromnom kritičaru u ruke je dospjelo i jedno novije djelo svjetski poznatog mađarskog židova sa stalnim mjestom boravka u Izraelu. Što se mora-nije teško, čovjek je morao bježati. No prije nego je utekao iz ratom mu porušene i okupirane Mađarske, dugo je vremena proboravio u skloništim, očito strahujući da mu nešto ne padne na glavu. Više je nego jasno da je u tome i uspio. Iako, pamet, čini se, nije mogao sačuvati. Naime, čučeci gladan i žedan, nasrtno preplašen u smrdljivoj šupi jedno od mnogih porušenih zgrada ratom zahvaćene Budimpešte, uz fijuk granata i huku topova velikih kalibara, pala mu je na pamet revolucionarna ideja. *Ajd da napišem humoristički roman o čelavcima!*, reče. Što rek'o ne porek'o.

Od te davne 1945. godine prošlo je pedesetak godina i **Kishon** je potpuno smetnuo s uma svoju bosoglavu ideju. Sve do

onog odlučujućeg jutra kada je nakon temeljitog tuširanja cijeli dan ostao u kupaonici zamišljeno zureći u slivnik kade. Naravno, sam Kishon nijekao bi ovu priču o slivniku i spominjao izraze kao što su "Fuhrer", "Wehrmacht", "Treći Reich", "Progon Židova", "Objasniti Mladim Njemcima" i slično, ali sam duboko uvjeren da ga je upravo taj jutarnji susret sa sudbinom nagnao da se instalira ispred pisace mašine i narednih se mjeseci oglašuje na mahnitu dreku iz kupaonice "najbolje od svih žena", *Ephraime, daj počisti za sobom ove dlake!*

Nisam siguran je li ispunio potraživanja svoje supruge, ali mene sigurno nije razočarao. Što više, ugodno sam iznenađen odmakom od od već pomalo mu otrcanih poreznih obveznika (!), kućnih majstora i inih drugih vodoinstalatera i sličnih sitnih mutikaša. A kad smo već kod toga, dok se Globusova novinarka zapitkuje treba li zabraniti **Hitlerov** "Mein Kampf" u hrvatskom prijevodu, hrvatski prijevod "Mein Kamma"

Zlatka Crnkovića ostao je tradicionalno dobar.

EPHRAIM KISHON, 1998.: MEIN KAMM (MOJ ČEŠALJ) ocjena: osam (8) (čovječe, što o ovoj knjizi misle skinski), jer kaže jedna definicija: čelavost je transformacija glave u guzicu, prvo u formalnom, a kasnije i u sadržajnom smislu.

Kako ne bih umro od dobrog starog židovskog humora, izvukao sam jednu manje-više zaboravljenu knjižicu. **Huxley** je genij. Njegov Divni Novi Svijet fenomenalno je pitak roman (i poučan k tome), koji u kombinaciji s **Orwellom** 1984. -tom jednostavno ostavlja. "Međutoa", u ovoj gomilici eseja gadno je zabrljao. Svi su izgledi da ih je pisao u apstinencijskoj krizi, jer ovakvu hrpu besmislica nisam čitao od "Dorinog dnevnika". Jedina razlika je u tome što je **Senjanović** htio da čitam besmislice i plačem od smijeha, dok nad ovim esejima možeš samo plakat i čudit se zašto se ne spominje **Josip Visković**.

Svi se ovi kvaziznanstveni es-

eji vrte oko različitih načina uspostavljanja viših stadija svijesti, od upotrebe opijata, preko primjene sjajećih predmeta u meditaciji do konzumiranja umjetničkih djela. Tu je Huxley svojim (znanstvenim) metodama ipak malo previše htio. Stvarno nikad nisam čuo da je netko u galeriji pao u trans i imao vizije. I uopće nije istina da, objektivno, svako pravo umjetničko djelo sadrži meditativne "nabore" i "nijanse" o kojima govori Huxley kao o tragovima umjetnikove transcendencije. Oni sami ne bi imali meditativni karakter da samo konzumiranje umjetničkog djela ne podrazumijeva i povišenu razinu adrenogena kod konzumenta umjetnoga tj. upotrebu meskalina. Ne, umjetničko djelo nije Istigkeit. *Sjaj i čudo čistog postojanja pripada drugoj kategoriji, izvan moći čak i najviše umjetnosti!* Eto ti, sad.

Sve to i ne bi bilo tako naivno da autor ne spominje i kolektivnu podsvijest, tvrdeći kako su izvjesna istraživanja pedesetih godina

(!) dokazala da većina korisnika meskalina putuje u različite krajo-like istog transcendentalnog svijeta zajedničke nam podsvijesti. Ha! No, s obzirom na vrijeme kada su eseji pisani, mogao bi čovjek reći i da su napredni, ali ništa ne može opravdati nedostatak relevantnih podataka - čini se da je Huxley-ovo uobičajeno ogromno povjerenje u znanstvene studije i druge knjiške izvore iz treće ruke, iz kojih često crpi nadahnuća, ovaj put bilo neopravdano u istoj mjeri u kojoj je bilo i pretjerano.

ALDOUS HUXLEY, 1974.: ES-EJI. No, postoji jedan film za kojeg ne znam kako se zove, ali znam da je OK, u kojem se Znanstvenik pretvara u Majmuna, da bi na kraju jedva uspio ne pretvotiti se u Samu Silu Stvaranja i sve to zbog zelenkastog halucinogenog napitka i brćkanja u bojleru, a zbog kojeg su mi ovi eseji sjeli. Zbog tog filma i činjenice da je Huxley ipak htio biti tek biolog, a ne pisac, dobit će tricu (3). Ako je to uopće više važno.

SPAKOM PO GRČKOJ ILI PUTEVIMA GYROZ-a U BROKI POD OMBRELOM

Piše: Miho Borković

Čak i sam spomen Grčke budi želju za putovanjem, želju za avanturom i ako se tome još doda 13. međunarodni susret spačekista, koji se od 27. srpnja do 1. kolovoza 1999. godine održavao pod Olimpom, to je nešto što se ne bi smjelo propustiti. Spačekisti Hrvatske na put u Grčku odlučili su se već godinu dana prije, te smo imali dovoljno vremena da se sami financijski podmažemo budući su svi pokušaji "žicanja" love od sponzora pali u vodu. Od mnogo solucija puta prema Grčkoj, odlučujemo se za najzanimljiviju, trajektom iz Venecije.

I tako, 21. srpnja ujutro, pinky spak kreće na svoje, do tada najduže putovanje. Na putu prema Veneciji "svratili" smo do Siska i Zagreba pokupiti ostatak ekipe. 22. srpnja skromna kolona od 5 spačeka i jedne diane "grabi" prema Veneciji, a u zraku se osjećaju dobre vibracije, koje ni kiša, koja nas je pratila kroz cijelu Sloveniju, nije uspjela isprati. Oko tri sata poslijepodne stižemo u Veneciju, gdje nas je na doku čekala rijeka "citrofila" iz cijele Europe, koji su, uz svoje "limene ljubimce", strpljivo čekali na ukrcaj na brod grčkog brodarka Strinzes lines. Pred brodom nekolicina tamnoputih niskoprofilnih mornara, kiselo zbudjenih lica, muku muči kako tu ogromnu gomilu prevoznih limenki strpati pod palubu, pa bi se svaki trenutak začulo "MORE, MORE, MORE, BANG, ok, NEXT".

Izlazimo na palubu i uz predivan pogled na Veneciju plovimo dalje. Nakon noći provedene pod šankom "perverzno" skupog bara, kasno uvečer stižemo u Igoumenitsu i poslje podužeg divljanja po prljavom lučkom gradu noć provodimo u kampu na periferiji.

Napokon...Grčka!

Tako je svanulo i prvo "grčko jutro", nikakav mamurluk, glavobolja ni vrućina nisu mogli otresti smiješak sa naših lica, samo bi se ponekad začulo "ebote pa mi smo u Grčkoj". Pošto je do Skotine, mjesta gdje se održavao susret, bilo oko 500 kilometara, oko podne krećemo dalje kroz brdovite Grčke predjele, jer želimo vidjeti što više. Nažalost, na prvoj benziskoj pumpi entuzijazam lagano opa-

da, Grčka je skupa, jako skupa, bar za nas siromašne Hrvate. Osnovne stavke, kao gorivo, cigarete, alkohol i hrana u principu su 40 do 50 posto skuplje nego kod nas. *Ma ništa, nećemo jesti i sve će biti OK, ubrzo smo se složili.*

Lutajući tako kroz planinske gradove i sela, otkrivamo nešto što će nam promijeniti život. Gyroz, (čitaj: giros, ilitiga nacionalni šljakerski snack), za 5 do 6 kuna, sit i sretan. Tu giros ulazi u sastavni dio našeg riječnika pa se često moglo čuti "bemti giros, smrdiš ko giros", itd.

Na putu prema Skotini prolazimo i "kroz" Meteore, jedno od najznačajnijih Grčkih svetišta. Niz od 24 manastira, smještenih na vrhovima stijena, vertikalno postavljenih iz zemlje uistinu nas je zadivio.

Dossier "susret"

26. srpnja stižemo u Skotinu. Pješčane plaže, čisto Egejsko more, prelepe žene, girosi, jednom riječju idila. Na susretu se očekivao dolazak pet tisuća automobila, ali nas je, zbog "tuluma" na Kosovu, bilo oko tisuću i šesto. Teško je uopće današnjem čovjeku, okovanom nacionalizmom, rasizmom i svim drugim "domoljubnim" osjećajima, opisati tamošnju atmosferu, koja je davala osjećaj da su djeca cvijeća ponovno "procvala". Oko četiri tisuće ljudi, kojima nije bitno tko si i što si da bi se uklopio, htjeli su se samo dobro provesti. Tu se i po prvi put predajemo čarima Metaxe, predivnog grčkog pića. Šest dana odmora nam je dobro došlo. Danju lješkarimo na plaži ili se penjemo na Olimp, dok noću posjećujemo kvalitetne koncerte kojih je na susretu bilo u izobilju, svako veće po dva.

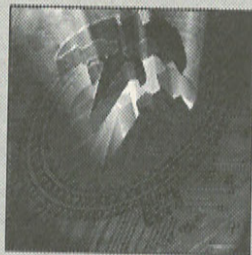
01. kolovoza krećemo za Atenu, gdje provodimo čitav idući dan. Probijajući se kroz pakleno gusti promet, ipak uspijevamo stići do Pharthenona i svih drugih značajnijih mjesta, a pred večer bezglavo bježimo iz te urbane "jungle". Do trajekta, koji sad kreće iz Patre imamo još dva dana "fore" pa, nakon "gaženja" korintskog kanala, odlazimo do Mikene "pozdraviti lavove". 04. kolovoza dolazimo u Patru, tužnih lica i zaraženi kroničnom avanturističkom bolešću "nikad dosta", penjemo se na trajekt maštajući o novoj avanturi.

Piše: Fox 501

Helloween - Metal jukebox, datum izdanja: listopad 1999., izdano za: Sanctuary-Dancing Bear

Od zanimljivijih izdanja na HM sceni pojavio se novi album grupe Helloween, znakovitog naziva "Metal jukebox", svi koji su očekivali nešto slično posljednjem uradku Better than raw, potpuno će se razočarati. "Metal jukebox" je album obrada ili tzv. covera. Tako možete poslušati Helloween-ovce kako izvode "klasične" grupa kao što su ABBA, The Beatles ili nikad prežaljenih Faith No More-a i njihovu pjesmu From out of nowhere ili cover pjesme He is a woman, she is man, grupe Scorpions ??? Na "Metal Jukebox-u" možete još pronaći instrumental Hocus pocus, starih Focus-ovaca ili Locomotive breath, Jethro Tull-a. Po mojim skromnim ocjenama, momci iz Helloween-a mogli su se više potruditi. "Kad Metallica može izdati album obrada, a onda možemo i mi." vjerojatno je bila glavna ideja ovoga albuma, ali od kvalitete i izvedbe daleko su od "Garage Ina.-a. Ovaj album će najvjerojatnije doživjeti sudbinu albuma "Pink bubbles go ape"

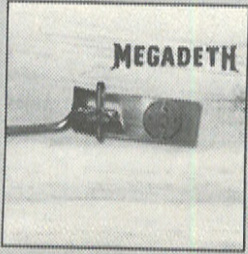

Queensryche - Q2K, datum izdanja: listopad 1999., izdano za: WEA/Atlantic-Dancing Bear

Svi fanovi Queensryche-a, s nestrpljenjem su dočekali novi "Q2K" album, na kojemu po prvi put nastupa novi gitarista Kelly Grey, koji je zamijenio Chris DeGarma. Odabir prvog singla s albuma pao je na pjesmu Breakdown, iako album sadrži, barem po meni, par dosta kvalitetnijih pjesama kao što su Falling down i Sacred ground. Iako su neki govorili da "Q2K" sliči na njihov, danas već legendarni album "Empire", daleko je od pitkosti koju nam je taj album pružao. Iako je došlo do promjene u zvuku koju nam pruža "Q2K" album, vjerojatno zahvaljujući novome gitaristi, još uvijek je bliži posljednjem "Hear in the now frontier" albumu nego već spomenutom "Empire"-u. Tako će vjerojatno komercijalni uspjeh izostati i ovom prilikom, kao što se dogodilo i sa dva posljednja Queensryche albuma.

Megadeth - Risk, datum izdanja: 31. Rujan 1999., izdano za: EMD/Capitol-Dallas records

Da ne bi sve bilo tako crno pobrinuo se Dave Mustaine, s novim Megadeth albumom "Risk". Svima kojima se svidio sada predposljednji album "Cryptic writings", neće moći odoljeti ovom albumu. Na "Risk" albumu Dave Mustaine je pomalo i eksperimentirao tako da čete moći čuti i violinu i ritam mašinu, što nimalo ne umanjuje kvalitetu ovoga albuma. Neki su stariji fanovi Megadeth-a ovaj album "ispljuvali" (ta ne možete valjda očekivati da će Dave non-stop raditi jednu istu muziku). Ipak ga neću previše hvaliti (mada mi je "sjeo" odmah na prvo slušanje), album je te vrste da će ga netko odmah zavoljeti, a drugi će ga smatrati "prodajom duše".

Luca Turilli - King of the nordic twilight, datum izdanja: listopad 1999., izdano za: LMP/SPV-Trollik

I dakako šećer na kraju. Jeste li ikada čuli za talijanski bend Rhapsody? Ako niste, odmah ga morate negdje pronaći i poslušati (mogu se pronaći i u gradskim CD-shopovima). Ova petorka svira tzv. operni metal i to u pravom smislu te riječi. Izdali su do sada dva albuma, "Legendary tales" i "Symphony of enchanted lands", a na svakom od ta dva albuma u izradi je sudjelovala zavidna ekipa (po dva-tri zbora, string ansambli, barokne pjevačice itd... stvarno bi bilo zanimljivo čuti kako to izvode uživo). Glavna pokretačka snaga je gitarist Luca Turilli, a koliko je on hiperaktivan pokazuje i njegov prvi solo uradak album "King of the nordic twilight", koji je prvi dio "Virtual odyssey" trilogije. Na ovom projektu okupila se impozantna ekipa glazbenika da bi nam pružila izvršni Epic Fantasy metal album koji, u svojem sazvučju melodija sličnih himnama u kombinaciji sa klasičnim instrumentacijama, pruža doživljaj filmske glazbe za filmove poput Braveheart-a ili "crtiča" poput "Heavy metal", a ne bi se loše uklopio i u "Gospodara prstena". Za opisati ovu glazbu ne postoje prave riječi, ovo se jednostavno mora poslušati.

CANJUGA ILI MOŽDA PAVIĆ?

Međunarodni sveučilišni košarkaški turnir u Dubrovniku održao se po treći put. Iako je turnir tradicionalan, ovogodišnji je imao još jedan povod, a to je obilježavanje četrdesete godišnjice Visokog obrazovanja pomoraca u Dubrovniku. Sveučilište u Zagrebu, Veleučilište u Splitu, Veleučilište u Dubrovniku, Fakultet za turizam i vanjsku trgovinu-Dubrovnik, Visoka pomorska škola iz Rijeke i ACMT odmjeravali su snage tri dana u sportskoj dvorani Gospino Polje, a kao organizator se potpisalo Veleučilište u Dubrovniku. Pored Veleučilišta, u organizaciji su sudjelovali i Studentski zbor Veleučilišta, te Perica Mijović, trener ACMT Tigera, koji je odradio cijelu organizaciju turnira.

Nakon prvog dana natjecanja bilo je vidljivo da će titulu prvaka i ove godine obraniti Sveučilište u Zagrebu. Međutim, treći dan natjecanja pokazao je da nije gotovo dok ne svira kraj. Naime, Riječani su pružili kvalitetan otpor, te su Zagrepčani tek u posljednjim minutama došli do pobjedničke prednosti. Takav pad koncentracije i snage kod Purgera može se objasniti košarkaškom zabavom, koja je bila noć prije finala. Zagrepčani su, prema očekivanjima, obranili prošlogodišnji naslov, na drugom mjestu su završili Splićani, dok je FTVT bio treći, i to zahvaljujući vatrenoj voditeljici ekipe, Dariji Višić.

Organizacija turnira bila je zamjetno bolja od prošlogodišnje, međutim bilo je i dosta neoprostivih propusta. Veleučilišna ekipa je bila daleko najlošija, vid-

no neuigrana, te smo imali osjećaj da su igrači pokupljeni s ulice, netom prije natjecanja. Za loš rezultat naše ekipe ni u kom slučaju nisu krivi igrači, nego Veleučilište i Odbor za sport SZ-a, koji nisu bili kadri kupiti 12 dresova, a o treninzima ne treba ni govoriti. Za sportove, poput veslanja i jedrenja, koji su izrazito skupi u odnosu na košarku, nikad nije bio problem izdvojiti desetak tisuća kuna, međutim za košarku je problem dati 80 DEM za dresove. Kako onda itko smije tražiti od igrača neku posebnu motiviranost i požrtvovnost?

Međutim, najveći propusti, ili konkretno troškovi, nastali su zbog SZ-a. Iako je SZ, kao suorganizator, stajao iza organizacije cijelog turnira, organizirao je samo Studentsku zabavu u Arsenalu, za koju je prvotno trebao naplaćivati ulaz, da bi se, samo dva dana prije zabave, odustalo od toga. Kako neslužbeno saznajemo, ista će se zabava održavati i ubuduće, četvrtkom, dok će se novac od ulaznica prosljeđivati SZ-u. Nije li nedoumica tko će kontrolirati prodaju istih, odnosno nije li dužnost SZ-a da omogući što jeftiniju zabavu studentima, a ne da pokušava zaraditi na njima. Odgovor možda leži u činjenici da je jedan od djelatnika Arsenal prijatelj i sudački suradnik predsjednika SZ-a, Kristijana Pavića. Smiješno, u cijeloj priči jest podatak da se u petak, drugi dan turnira, organizirala Studentska košarkaška zabava u Esperanzi. Dvije zabave s istom svrhom nastale su kao posljedica nesporazuma između

SZ-a i drugih organizatora.

Osim Pavića, u organizaciji turnira od cjelokupnog SZ-a nitko nije sudjelovao, te su tako radni dio turnira odradili članovi studentske udruge Gregal. Iako je Pavić dobio bonove za prehranu za sve sudionike turnira, iste je podijelio svima, osim ekipi Veleučilišta i članovima Gregala od kojih su neki cijelo vrijeme turnira proveli u dvorani. Žalosno je da je Pavić sucima, osim što im je platio suđenje, donosio i sendviče iz Bokara, uzete na studentske bonove. Osim plaćanja suđenja samom sebi, predsjednik je omogućio SZ-u i dodatnih troškova u vidu rent-a car vozila, čiji jedan dan vrijedi kao svi dresovi ekipe Veleučilišta, koje kako smo prethodno spomenuli, nemamo. Da bi tragedija bila veća, svi sudionici su imali svoja vozila, dok se za one koji su došli avionom dogovorilo prijevoz kombijem Atlasa. Opravdanje bi se možda našlo u činjenici što je Paviću u posjet došao predsjednik SZ Sveučilišta u Zagrebu, Mario Panjičko, da isti nije iznajmio auto čim je došao u Dubrovnik.

Iako je cijeli turnir ostao zasjenjen Pavićevim "dodatnim" troškovima, najveći mu je propust što se zadnji večer nije pojavio na večeri svih sudionika turnira, kada su dodjeljivane zahvalnice. Vjerojatno nije imao čime doći iz Mokošice ili je sa zagrebačkim kolegom bio na večeri u nekom boljem restoranu.

(m.b.)

SVJETSKO PRVENSTVO U JEDRENJU NA

DASCI, VIGANJ 2000.

Razgovarao: Ivan Pamić

Velika sportska natjecanja održat će se 2000. godine diljem svijeta; Olimpijada u Australiji, Prvenstvo Europe u nogometu u Belgiji i Nizozemskoj, Americas Cup u jedrenju u Novom Zelandu...

Mali broj ljudi zna da će Hrvatska, također, ugostiti jedno prvenstvo - prvenstvo svijeta u jedrenju na dasci. Čast da pripremi takvo prestižno natjecanje, koje će okupiti nekoliko stotina sudionika, dobilo je malo pelješko mjesto Viganj. Zbog zemljopisnog smještaja u Pelješkom kanalu i maestrala koji puše tijekom cijelog ljeta, viganjska uvala pruža idealne uvjete za održavanje ovakve sportske manifestacije. Upravo zbog toga, svake godine već 20-tak godina, tu se održavaju različita prvenstva u jedrenju na dasci, a 1989. godine održalo se i Europsko prvenstvo. U Vignju djeluje Klub športova na moru i tehničke kulture - "Bofor", koji je osnovan prošle godine i uspješno je po prvi put organizirao Otvoreno prvenstvo Hrvatske u jedrenju na dasci. O Boforu smo razgovarali s predsjednikom kluba, Mariom Rosom (23).

Možete li nam u kratkim crtama predstaviti sebe i svoj klub?

Od malih nogu su mi imponirali surferi i njihovi egzibicijski pokreti i skokovi na valovima, pa sam počeo jedriti. No kako nisam imao dostatnu opremu, morao sam se snalaziti na razne načine, kao ostali. Naime, postoji veliki broj mladih koji su se zagrijali za surfanje, ali nisu imali materijalne mogućnosti, pa me je

upravo to potaklo da osnujem jedan klub koji bi omogućio da se takve želje ostvare. Tako je u ljeto 1998. godine nastao klub športova na moru i tehničke kulture - "Bofor". Klub je učlanjen, osim u Udrugu za jedrenje na dasci, u Hrvatski ronilački savez, pa u skladu s tim izdaje ronilačke iskaznice, te športsko ribolovne dozvole. U planu je i organiziranje poduka iz ronjenja, te izložbi brodskih modela.

Držite i tečajeve iz poduke jedrenja na dasci?

Prošle godine je, zahvaljujući Fakultetu za fizičku kulturu, s profesorima Goranom Orebom i Ivanom Dolencem, pokrenut seminar za učitelje jedrenja na dasci, a čiji sam jedan od polaznika. Kada dobijem diplomu učitelja, pokrenut ću u sklopu kluba školu jedrenja na dasci, koja će pridonijeti razvoju ovog nedovoljno eksponiranog športa.

Prošle godine klub Bofor po prvi put je organizirao prvenstvo Hrvatske u surfanju, koje je bilo iznimno uspješno.

Učlanivši se u Udrugu klubova jedriličara na dasci, klub Bofor dobio je pravo organiziranja regata. Tako je prošlog ljeta u Vignju organizirano Otvoreno prvenstvo Hrvatske u jedrenju na dasci, ujedno peto za Kup Hrvatske. Stoga su članovi kluba Bofor uložili dosta truda da se prvenstvo što profesionalnije održi. Budući surferi moraju često čekati na povoljan vjetar, morali smo osigurati i dodatnu razonodu, koja je uključivala razglas na plaži i dobru glazbu s DJ-om.

Najpopularniji su, međutim, bili turniri u odbojci na pijesku koji su se održavali do kasno u noć pod reflektorima.

Bilo je i nezadovoljnih?

Kako su se turniri beachwally-a održavali do kasno u noć, uz mnoštvo zadovoljnih, bilo je i par onih koji su uzrokovali ekscese. Po mom mišljenju, radi se o običnoj ljubomori ili kako da to već nazovemo. Budući je ova manifestacija jedini veliki događaj u Vignju, vlasnici kampova i ugostiteljskih objekata žele od toga izvući korist, pa među njima nastaju i razne trzavice.

Kako se pripremate za Svjetsko prvenstvo koje nadolazi i koji su najveći problemi na koje nailazite?

Zadnje prvenstvo je bilo ujedno i pripremna za Svjetsko prvenstvo. Uvidjeli smo nedostatke, koje ćemo popraviti. Planira se izrada hangara za čuvanje opreme, sanitarnog čvora, tuševa, kao i ured s telefonskim priključkom, kako bi se čitavo Prvenstvo moglo pratiti direktno preko Interneta. U vremenu kad ne bude vjetra, organ-

izirati će se razni koncerti, beach party-i, te ostala razonoda. Uz to je općina Orebić obećala popravak prilaznih putova, pristajanje trajekta na liniji Korčula - Drvenik u Vignju tijekom Prvenstva, a kao i dosad HTP Orebić će tiskati promidžene materijale.

Problemi su uglavnom financijske prirode, jer je uvjet za organizaciju određeno financijsko stanje na računu.

Možete li nam reći koliko će stajati ta organizacija?

IWSF (International windsurfing federation) je propisala da za osnovne troškove kandidat za organizaciju Svjetskog prvenstva mora raspolagati s najmanje 15 000 maraka.

Izlaze li vam lokalni ugostitelji i obrtnici u susret i jeste li zadovoljni suradnjom?

Glavni sponzori do sada su bili Općina i HTP Orebić, te Županija, koji su dali oko 80 posto sredstava. Ostalo su većinom dali obični ljudi, koji najmanje imaju koristi, dok su ugostitelji, obrtnici i oni koji zarađuju od turizma, dali najmanje. Neki su nas čak i najurili. To je

po meni paradoksalno jer upravo oni imaju najviše zarade od Prvenstva, no nadam se da će se i to izmijeniti.

Možete li reći koliko će sudionika stići u Viganj na Svjetsko prvenstvo i u kojim disciplinama će se natjecati?

Zadnje Svjetsko prvenstvo, u Poljskoj, privuklo je oko 350 sudionika, pa se nadamo da će i Svjetsko prvenstvo u Vignju privući između 300 i 400 natjecatelja. Ovo je natjecanje za seniore, a discipline su Course Race i Slalom. Budući se ne zna točan broj natjecatelja, ne znamo točno koliko će Prvenstvo trajati, no smatramo da će to biti oko desetak dana i to krajem kolovoza ili početkom rujna.

Ovom prilikom bih naglasio da će među natjecateljima biti i nekoliko članova kluba Bofor, koji se već za to pripremaju.

U vašem mjestu djeluje još jedan klub koji okuplja mlade, vaterpolo klub KVAŠK. Kakva je suradnja između ova dva kluba?

Oni su nam dosta pomogli u organizaciji zadnjeg prvenstva, pa se nadam da će se suradnja nastaviti i dogodine.

Naviknuti na kristalno plavo, gospari i gospođe nisu se mogli snaći u jarunskoj bari

RONIOCI ZAKAZALI

Izveštava: Tanja Njavro

Studenti i studentice Veleučilišta u Dubrovniku sudjelovali su 22. i 23. svibnja 1999. godine na Tradicionalnoj međunarodnoj sveučilišnoj utrci osmeraca održanoj na zagrebačkom Jarunu. Organizatori su bili Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski veslački Savez,

fizičku kulturu, Dragan Milanović.

Najviše uzbuđenja, a i navijanja bilo je za vrijeme finalnih utrka. Prvu takvu utрку odvozele su ženske ekipe iz Zagreba i Dubrovnika. Naše veslačice su osvojile drugo mjesto i srebrnu medalju. Bez obzira na ne baš sjajno prolazno vrijeme, djevojke

ovom događaju, mada je samo iz tog razloga uvršten u posadu). Putovanje su pratili fotografkinja Ivana Botica i naravno predsjednik SZ-a Kristijan Pavić, koji je osim bodrenja sestrine ekipe koji put studentima dao na korištenje i svoju (ili našu) mobilnu stanicu.

Za razliku od vremenskih uvjeta tijekom natjecanja, putovanje je pratilo lijepo koje je prošlo više nego ugodno zahvaljujući najboljem i najbržem vozaču Stjepu Jeljiniću iz putničke agencije "Gulliver" (op.a tamo su svi naj...).

Nakon povratka razgovarali smo s trenerom Marom Kapovićem o dojmovima i o daljnim koracima osposobljavanja studenata - veslača za postizanja još boljih rezultata. Kapović je izrazio zadovoljstvo zbog sudjelovanja i borbenosti ženske ekipe za koje priznaje da nisu sasvim spremne za velike utrke, trenirale su tek tri mjeseca, a inače je to njihov prvi susret s veslanjem, te je otežavajuća okolnost bilo i loše vrijeme. Nadam se da će ova ekipa nastaviti s treniranjem, pa tako i sljedeće godine zaveslati Jarunom. U muškoj ekipi su uglavnom bivši veslači VK-a Naptun, a neki su i danas aktivni. Što se tiče daljnih planova, nadam se nastupu ekipa u prosincu kada će se održati i košarkaški turnir povodom obilježavanja 40 godina obrazovanja pomoraca u Dubrovniku, ako to bude financijski i vremenski moguće. U sljedećoj akademskoj godini postoje mogućnosti formiranja više osmeraca.

Ovih dana saznajemo da će osim ekipa Veleučilišta osmerce formirati i studentice FTVT-a i ACMT-a iz Dubrovnika, što znači da će na ovogodišnjem natjecanju biti zastupljeni svi dubrovački fakulteti, a to će utjecati na pojačane treninge i veću borbenost među ekipama, te veću zainteresiranost navijača. Cure, mi navijamo za vas (a naravno, i oni!).

14
GREGAL
Broj 14

"SEMPER PRIMUS '99"

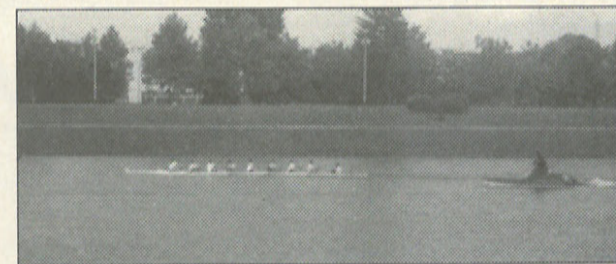
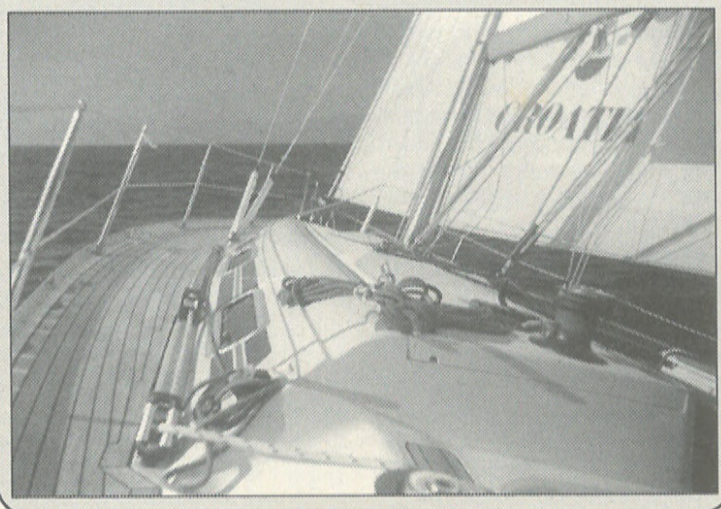
Povodom obilježavanja četrdesete godišnjice visokog obrazovanja pomoraca u Dubrovniku, Veleučilište u Dubrovniku i Jedriličarsko društvo Orsan organizirali su međunarodnu regatu krstaša pod nazivom "Semper primus '99", na kojoj je nastupilo osam posada iz BiH, Italije i Hrvatske.

Prvog dana natjecanja se jedrilo od Hotela President do otoka Lokrum i natrag. Najbolji rezultat prvog dana ostvarila je posada Visoke pomorske škole iz Rijeke sa skipericom Martinom Ronjom, dok je druga bila posada Više pomorske škole iz Splita, a treća posada Fakulteta za fizičku kulturu iz Zagreba. Drugi dan se jedrilo na ruti od Dakse do Lopuda i natrag, ali kako zbog slabog vjetra nijedna ekipa nije u zadanom vremenu prošla kroz cilj, konačnim rezultatima regate "Semper primus '99" proglašeni su rezultati prvog dana. Veleučilište u

Dubrovniku, sa skiperom Tončijem Kordićem, je zauzelo, vrlo dobro, peto mjesto, s obzirom na činjenicu da posada nije bila kompletna. Dakle, ukupan poredak posada je bio: 1. Visoka pomorska škola Rijeka (skiperica Martina Ronjga), 2. Visoka pomorska škola Split (skiper Marko Marinović), 3. Fakultet za fizičku kulturu Zagreb (skiper Goran Oreb), 4. Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske (skiper Perica Zalović), 5. Veleučilište u Dubrovniku (skiper Tonči Kordić), 6. Univerzita'di Udine (skiper Massimo Vischi), 7. Veleučilište u Mostaru (skiper Marinov), 8. Grafički fakultet Zagreb (skiper Srđan Slatz).

Prije ove regate posada Veleučilišta u Dubrovniku je po drugu put sudjelovala na tradicionalnoj regati u Pašmanskom kanalu "Barotul Cup '99", gdje je u konkurenciji 38 posada zauzela 23. mjesto.

(s.đ.)

a glavni pokrovitelj grad Zagreb, odnosno Ministarstvo znanosti i tehnologije. Taj susret studenata dokazao je kako je veslanje pri samom vrhu akademskih sportova u Hrvatskoj, a ljubitelji ovog sporta i oni koji su bodrili svoje favorite dokazali su svoju odanost jer su bili tu bez obzira što je oba dana utrke nabo bilo nesklono.

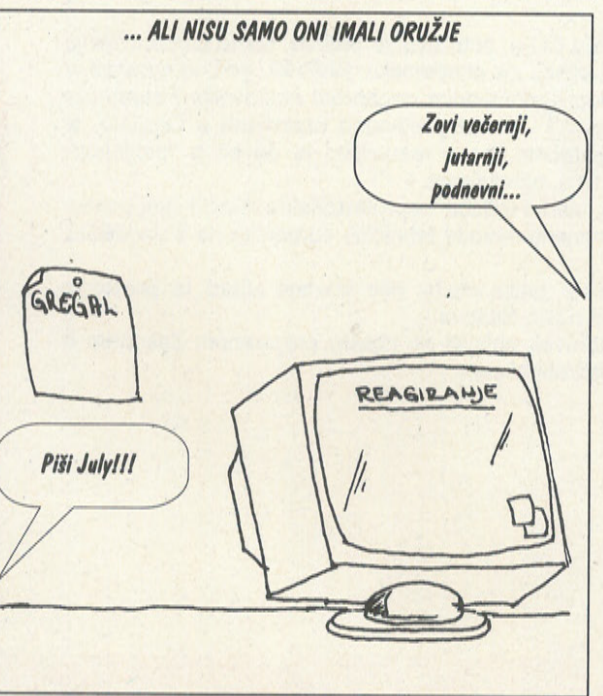
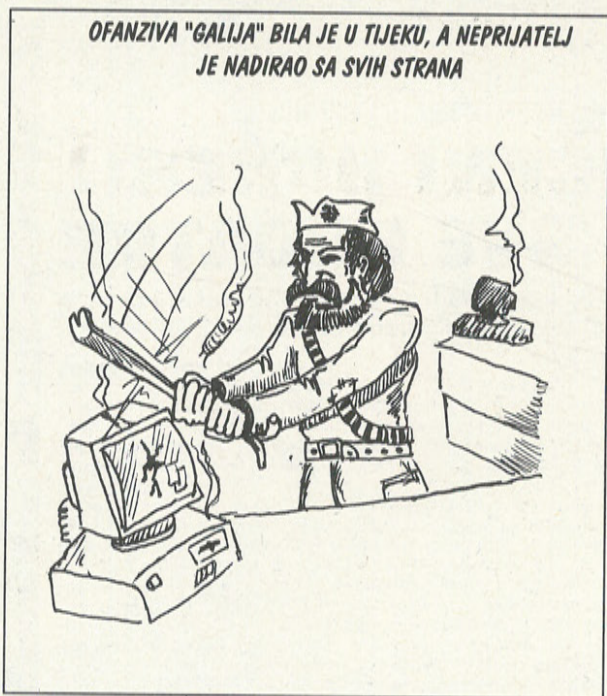
Kiša je donekle uspjela pokvariti, ali ne i uništiti atmosferu na "zagrebačkom moru", jer su tribine gotovo cijelo vrijeme bile popunjene. Više od tisuću ljudi, uglavnom studenata uživalo je u utrkama osmeraca europskih studenata. Utrka je poprimila međunarodni karakter jer su osim ekipa zagrebačkih fakulteta, riječkog i osječkog sveučilišta, dubrovačkog veleučilišta, sudjelovali studenti ljubljanskog sveučilišta, hannoverskog sveučilišta, te selekcija Hrvatskog vojnog učilišta tj. Hrvatska vojna reprezentacija. Jedino je mariborsko sveučilište otkazalo sudjelovanje i to opravdanim razlozima.

Uz pratnju nevjerojatnog pljuska ministrica znanosti i tehnologije RH Milena Žic-Fucks obratila se prigodnim riječima, te krstila prvi osmerac na startu, zagrebačkog Pravnog fakulteta. Svečanost je potom otvorio dekan Fakulteta za

zaslužuju svaku pohvalu jer je su prva ženska ekipa Veleučilišta na t a k v o m natjecanju. Kad uzmemo u

obzir i činjenicu da su cure imale minimalne pripreme, od oko tri mjeseca, divimo se njihovoj hrabrosti. Druga finalna utrka bila je najkvalitetnija, jer su snege omdjerile muške ekipe svih nazočnih sveučilišta. Iako su ekipe Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog vojnog učilišta bile podjednako dobre do samog kraja, Sveučilište u Zagrebu ostvarilo je pobjedu s prednošću od tri sekunde. Utrke za sami kraj bile su između muških i ženskih ekipa zagrebačkih fakulteta. U muškoj konkurenciji slavio je Prometni fakultet, dok su kod žena pobjedu odnijele najsportskije djevojke, djevojke Fakulteta za fizičku kulturu.

Za žensku ekipu Veleučilišta veslale su Maja Dujaković, Stela Bokšić, Draga Bilić, Dolores Maštrapa, Žaneta Pavić, Ivana Bošković, Tamara Kristović, Ana Brajović, kormilar Marija Šilje te rezerva Marita Ljubišić i Tanja Njavro. Veslači Veleučilišta, koji su na ovoj utrci sudjelovali po četvrti put, su ostali bez medalje jer su zauzeli sedmo mjesto u A finalu, a predstavnicu su bili: Maro Kapović, Pero Mojaš, Luko Radić, Paul Vlašić, Marko Potrebić, Goran Pecotić, Mario Moretić, Srđan Lukić te kormilar Željko Čapin (koji nije u lokalnom listu napisao ni retka o

Provala u kompjutorsku mrežu Veleučilišta

USPANIČENI HAKERI UNIŠTILI SVE PODATKE

Studenti Veleučilišta iskoristili pogodnosti koje im je ono pružilo i počinili kriminalno djelo. Istragu vodi CARNET i informatička služba MUP-a

Neodgovorni hakeri s dubrovačkog Veleučilišta, prije dva tjedna provalili su u internet server galija.vdu.hr, tj. kompjuter kojim je ova znanstvena ustanova povezana na Internet. Istu noć kada su ušli u datoteke Veleučilišta Dubrovnik, taj čin su izveli i u Osijeku, Zadru i još nekim drugim ustanovama. Administratori CARNET-a na Veleučilištu Karlo Tutek - Primorac i Branko Radojević brzo su otkrili njihov upad i već prvu noć sanirali dio rupa na mreži, kroz koje su hakeri ušli u računalo. Kada su hakeri ponovno željeli ući u mrežu, shvatili su da su otkriveni i pri paničnom pokušaju brisanja svih tragova nasilnog upada, koje su tim ulaskom ostavili, izbrisali su sve podatke koji su se nalazili na tom računalu. Uglavnom se radilo o E-mailovima, privatnim web stranicama i osobnim datotekama studenata i profesora.

To vam je kao da imate neke papire u javnog bilježnika, koji vas optužuju, i pri pokušaju da ih uništite zapalite cijelu zgradu. - govori nam Branko Radojević, te nastavlja: - Onaj tko je to napravio, nije ni svjestan koliko je štetu počinio. Ne možemo iskazati novcima koliko je vrijednost jedne datoteke, ali tek kad vam netko izbrise podatke, znate koliko vam je truda

uništilo.

UPAD IZ OBJESTI

Zamislite kako biste se osjećali da mjesec dana tipkate svoj diplomski rad i netko vam izbrise sve što ste napisali. Vratio bi vas najmanje mjesec dana unatrag, uništio sav vaš trud...

Najružnije od svega je što se ovaj prepad dogodio "iznutra" s Veleučilišta, i napravili su ga studenti ove ustanove. Štete su počinjene jedino u Dubrovniku, dok u drugim gradovima nisu izbrisani podaci. Administratori su prepad prijavili CARNET-u (Hrvatskoj akademskoj istraživačkoj mreži koje povezuje sve fakultete, sveučilišta, veleučilišta i znanstvene ustanove) i istraga je u tijeku. Radi se o kriminalnom djelu u čijem rasvjetljavanju sudjeluje i informatička služba MUP-a.

Upada i provala u računalni sustav Veleučilišta bilo je i ranije, ali bez ovakvih posljedica. Hakeri su uglavnom ulazili u tuđe datoteke, što iz objesti, što zbog nadmudrivanja s administratorima. Kako su nam rekli, oni to shvaćaju kao neku vrstu dvoboja s administratorima, ne shvaćajući koliko time nanose štete znanstvenim projektima na Veleučilištu, a i nemoralnost takvog čina.

Nama nije cilj izigravati policajce i

gubiti vrijeme na istraživanjima tko što radi na kompjuterima. Ali, kad god smo određenoj grupi studenata izašli u susret, uvijek su to iskoristili na krivi način. Veleučilište je kupilo nove kompjutere, otvorilo pristup svim studentima i omogućilo im najbolje uvjete kako bi se besplatno služili kompjuterima, nešto naučili i obrazovali se. - govori Karlo Tutek, i dodaje: - Čak smo toj istoj ekipi omogućili rad na projektu S.I.A. (Studentska izvještajna agencija) i sve što im je od informatičke opreme trebalo, mi smo im nabavili. Međutim, ovo najbolje pokazuje kako su iskoristili ono što smo im pružili.

Čim se otkrilo odakle je ovo kriminalno djelo počinjeno, dignut je HAB, uređaj preko kojeg se računala povezuju na mrežu, iz prostorija studentskog lista Gregal i na taj način hakerima je onemogućen pristup mreži. Broj osumnjičenih je sveden na nekoliko ljudi, ali podatke i imena nismo mogli dobiti dok istraga ne završi. Kada sve činjenice budu poznate, ova "igrarija", kako bi to hakeri okarakterizirali, a zapravo nedjelovanje tuđih podataka, nekom će se obiti o glavu i netko će snositi posljedice svog neodgovornog čina.

Marko Giljača

Studentski list Gregal i SIA
Čira Carića 4
20 000 Dubrovnik
U Dubrovniku, 3. prosinca 1999.g.

Reagiranj

Obzirom da smo se našli prozvanima u Dubrovačkom listu ("Uspaničeni hakeri uništili sve podatke", autora Marka Giljače, od 03. prosinca 1999. godine) ovim putem želimo demantirati navedene tvrdnje.

U navedenom članku autor i njegovi sugovornici, Karlo Tutek - Primorac i Branko Radojević, iznose niz netočnosti i laži. Navod da su SIA-i, Studentskoj Informativnoj Agenciji, a ne, kako u članku piše, Studentskoj izvještajnoj agenciji i studentskom listu Gregal ova dva "administratora" više puta izašla u susret, potpuno je netočan. Dapače, za uvođenje Internet mreže u naše prostorije trebalo im je više od godine dana, Gregalov printer, koji nam je u jednoj od predizbornih kampanja poklonio HDZ, odnijeli su na popravak prije godinu i pol dana, a do danas nije vraćen. Štoviše, jednom prilikom Gregalov originalni instalacijski CD Windows 95 otuđili su i vratili tek nakon prijetnje intervencijom Rektora. Nadalje, navod da su omogućili slobodan pristup kompjuterima svim studentima, je više nego netočan, jer već duže vrijeme 1 500 studenata Veleučilišta pristup Internetu ima samo preko četiri UNIX-terminala, što znači da su ograničeni na tekstualni dio web stranica. Iz tog razloga su prostorije Gregala i SIA-e postale jedino mjesto na Veleučilištu iz kojeg se moglo koristiti Internetom. Gregal je pokrenuo i peticiju za otvaranje računalnog laboratorija, koju je potpisalo dvjestotinjak studenata. Naručivanje potrebne tehničke opreme za SIA-u nije išlo preko administratora i njihovih dobavljača, nego preko Info-game, koja je dala najpovoljniju ponudu.

Zaključak članka "dignut je HAB, uređaj preko kojeg se računala povezuju na mrežu, iz prostorija studentskog lista Gregal i na taj način hakerima je onemogućen pristup mreži", direktno nas optužuje za ovo kriminalno djelo, te smo stoga, unatoč prijetnjama administratora, prisiljeni reagirati. Naime, nama je oduzimanje HAB-a obrazloženo činjenicom da je potreban za izvođenje nastave na ACMT-u, a ne hakerskim djelovanjem iz naših prostorija.

Iskreno zahvaljujemo autoru članka i njegovim sugovornicima na mišljenju da smo bili sposobni isto veće hakirati tri ili više servera ("u Dubrovniku, Osijeku, Zadru i još nekim ustanovama"), međutim, nismo. Ovi događaji su najviše štete prouzrokovali studentskom listu Gregal, koji je bespovratno izgubio svojih 13 brojeva i web stranice, kao i SIA-i, koja se temelji na Internetu. Da su administratori obavljali svoj posao, odnosno napravili rezervnu kopiju podataka, koja se u nekim drugim centrima radi svakodnevno, a oni je nisu napravili najmanje osam mjeseci, do svega ovoga ne bi došlo. Podaci, kao što su diplomski radovi, koje oni navode za primjer, mogu se raditi samo u Gregalu i ne snimaju se na mrežu. Za sve izgubljene podatke nije kriv nitko drugi do administratori, jer nisu radili backup, koji je neophodan baš zbog hakerskih upada i hardverskih kvarova kakvi su se nerijetko događali. Prije dva mjeseca cjelokupno je računovodstvo na Veleučilištu "stradalo" upravo zbog hardverskog kvara za koji nije bilo backup-a.

O stručnosti administratora najbolje govori činjenica da je server popravljen tek dolaskom Damira Mrkonjića, CARNET-ovog sistem administratora za Dalmaciju, te da bi, kako u Rektoratu saznajemo, ova dva "stručnjaka" sigurno već izgubila posao, da postoji netko tko je voljan raditi taj posao za tu količinu novca.

Obzirom na gore spomenute činjenice, krađu CD-a, potpisivanje peticije, lažno predstavljanje u Dubrovačkom listu, jer su u Veleučilišnom godišnjaku za akademsku 1998/99. godinu svrstani u namještenike, odnosno tehničke suradnike, koji pod neposrednim nadzorom nastavnika i suradnika sudjeluju u pripremi ili izvođenju dijela nastave, kao i članke prethodno objavljene u Gregalu, te članak koji smo namjeravali objaviti u našem sljedećem broju, razumljivo je da su u "paničnom pokušaju sakrivanja tragova" i traženju mogućeg krivca, optužili nas.

Žalosno je da je novinar Dubrovačkog lista, Marko Giljača, neprofesionalno obavio svoj posao. Nije istražio priču do kraja i ne držeći za bitno provjeriti navode tehničkih suradnika na Veleučilištu, lažno je optužio Studentski list Gregal i SIA-u.

Na kraju odgovorno tvrdimo da na server galija.vdu.hr nije izvršen upad iz prostorija studentskog lista Gregal, niti ga je izvršio bilo tko od naših članova.

Nadamo se da će Dubrovački list ovaj ispravak objaviti na mjestu propisanom Zakonom o javnom priopćavanju i na taj način dokazati svoj profesionalizam.

Uredništvo Gregala i SIA-e:

Mato Brautović
Lukša Čičovački
Damir Gabeljić
Safet Đuderija
Julijana Antić